

revija Zveze tabornikov Slovenije

tabor

januar 2018, letnik LXIII

Ali vse to res potrebujem?
Z varčevanjem k boljšemu človeku

V Pjongčang
odpotujeta ...

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Suzana Podvinšek (revija.tabor@taborniki.si)

Pomočnica urednice

Tadeja Rome

Urednik fotografije

Matic Pandel (matic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Maša Pušnik

Urednik sklopa Dogodivščina

Martin Justin

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Neža Slosar

Spletna urednica

Suzana Podvinšek

(suzana.podvinsek@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Barbara Bejek, Jaka Bev, Vesna Bitenc, Eva Bolha, Gašper Cerar, Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat, Petra Grmek, Rebeka Jereb, Primož Kolman, Davor Kržišnik, Nina Medved, Frane Merela, Katarina Miklavc, Jona Mirnik Cerar, Urša Može, Boris Mrak, Anja Novljan, Živa Novljan, Maks Evgen Obelšer, Rok Pandel, Tadej Pugalj, Lucija Rojko, Iva Slosar, Zala Šmid, Domen Šverko, Nicolas Vanek, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Kontakt za sponzorje, donatorje in oglaševalce v reviji Tabor

Matic Stergar (matic.stergar@taborniki.si)

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 7010 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Čas za spremembe

Praznični decembrski čas, praznovanja in druženja so za nami, zdaj pa smo že zakorakali v novo leto. To je tudi priložnost, da vpeljemo spremembe in se lotimo novih izzivov na vseh področjih življenja.

Leto polno izzivov, veselja, druženj, taborniških iskric ... Kakšno pa bo tvoje leto? Nove spremembe se ne dogajajo le pri vsakem posamezniku, ampak so se tokrat zgodile tudi v reviji Tabor. Z januarско številko sem vlogo glavne in odgovorne urednice prevzela jaz, pomočnica urednice je postala vestna in zanesljiva Tadeja Rome. Za brezhibnost besedil bo poskrbela mlada, izkušena Neža Marija Slosar. Maša Pušnik pa bo s svojo ustvarjalnostjo prinesla svežino sklopu Igra. Taborovi ekipi so se pridružili še drugi avtorji, ki bodo s svojimi domiselnimi prispevki poskrbeli, da nobena stran v reviji ne ostane prazna.

Med raziskovanjem revije boste naleteli na novo rubriko Bobrček svetuje, v kateri boste lahko prebirali o gozdovniški tematiki, za katero bodo skrbeli pionirci. Družina Šumar bo z nami delila svoje prigode v stripu in nas z njimi razveseljevala.

Želim vam obilo zabavnega raziskovanja prve letošnje številke revije Tabor, v kateri boste prebirali o varčevanju, ne skriva pa samo tovrstnih vsebin, zato hitro pokukajte, kaj vse vas čaka. Jaz pa vam želim vse dobro in obilo taborniških iskric.

Suzana Podvinšek,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

Zimska pravljica

Avtor fotografije: Žiga Debevc

Višnja Gora, januar 2017

Po večih zimah s pomanjkanjem snega, nam je letošnja že zgodaj v decembru postregla z belim zlatom in z MČ družino iz Rodu Sivega Volka smo se v novozapadlem snegu podali na pustolovski pohod do slapu Kosca pri Višnji Gori. Med hojo po pravljичno zasneženem gozdu je nastala tudi ta fotografija.

Dejavnosti ZTS sofinancirajo:

Aktualno

- 4 Novice / Na izlete po prazničnih mestih
- 5 Novice / Pustiva se VNETI, Praznično vzdušje
- 6 Novice / Čajanke in zaključki
- 7 Novice / Na snegu, V prihodnost

Igra

- 8 Veščine / Ali vse to res potrebujem?

Dogodivščina

- 12 Veščine / Računalničar Nik
- 14 Širimo obzorja / Pametna uporaba pametnega telefona
- 15 Stric Nic svetuje / Šola je pomembna stvar

Raziskovanje

- 16 Vihar v glavi / Novo leto, novi izzivi
- 17 Orientacija / Kam gre prijavnina
- 18 Boberček svetuje / Postavimo okrogli stolp
- 19 Z ognjišča / Taborni quiche
- 20 Varno v naravo / Pravilno shranjevanje prve pomoči
- 21 Astronomija / Položaj Zemlje in Sonca v veselju
- 22 Taborniška skrinja / Pečat vodnika

Aktualno

- 24 Tema meseca / Z varčevanjem k boljšemu človeku
- 28 Intervju / Važno je, da potujemo
- 30 Stran vodstva ZTS
- 31 Mednarodno / V Pjongčang odpotujeta ...

- 32 Strokovno / Vrednost taborniške izkušnje
- 33 Strokovno / O čem odločamo, ko volimo
- 34 Strokovno / Novosti in smernice izobraževanja
- 35 Strokovno / Najvišje priznanje za dosežke v mladinskem delu - za Zlet
- 36 Aktualno / Eno dobro delo na dan
- 37 Aktualno / Hrčki na 50-letnici Odreda Mihajlovac
- 38 Reportaža / Pustiva se VNETI
- 39 Od rodov / Filmski zaključek leta in Podeljevanje prestižnih nagrad

- 40 Od rodov / Čajanka v Topolšici in Taborniki - pomemben element civilne zaščite
- 41 Od rodov / Z drsalkami po praznični Ljubljani in Smotra
- 42 Od rodov / Podkovani krapi na izletu in Tabor življenja je zapustil Ivo Jarc

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjakih / Novoletne zaobljube
- 44 Knjigožer in filmoljub / Mesec dni na podeželju
- 44 Pravopisna drobtin'ca / Vezaj in pomišljaj
- 45 Pesmarica / Wire to wire

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Družabno in aktivno ob koncu leta

Praznični december je poskrbel, da aktivnosti ob zaključku koledarskega leta ni manjkalo.

Udeleženci na prvem srečanju RR programa.
Foto: Nina Medved

Decembra je na Pokljuki potekal **KVIDO posvet**, kjer je bil poudarek na tečajih ZTS in smernicah za nadaljnje delo. Ponovno se je pričel odvijati RR program v sklopu projekta **TAPOS**, udeleženci so na prvem srečanju spoznavali, kako lahko okrepijo dober občutek o sebi in katere vrednote jim pomenijo največ. Petega decembra smo praznovali **mednarodni dan prostovoljstva**, ki so ga društva obeležila z objavami na spletu. **Hrčki** so na prireditvi 50 let delovanja odreda Mihajlovac prejeli bronasti znak odreda. **Frane Merela** je na srečanju v Zenici prejel častno plaketo. V Kinu Šiška je potekala razglasitev imena leta Vala 202. Zaradi organizacije Zleta ZTS je bila med kandidati za ta častni naziv tudi **Jasna Vinder** in z njo vsi slovenski taborniki. Naziv je šel v roke Goranu Dragiču, vseeno smo lahko zelo ponosni, da smo bili del te velike zgodbe.

Gorenjski taborniki so pustili sled z akcijo **Teden dobrih del**, pri kateri je sodelovalo 260 gorenjskih dobrodelnežev, ki so skupaj opravili kar 1820 dobrih del. **Koroški taborniki** so v štirih mestih (Muta, Dravograd, Slovenj Gradec, Ravne na Koroškem) pripravili palačinke ljubezni, ki so bile v družbi tabornikov še slajše. Odvilo se je tudi prvo taborniško tekmovanje v novem letu – **Glas svobodne Jelovice** (v okolici Železnikov) v organizaciji **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka**.

Na izlete po prazničnih mestih

Taborniki so v decembru obiskali različna praznična mesta. Okrašeno prestolnico so obiskali taborniki **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto**, ki so obiskali Muzej iluzij. PP-ji in RR-i **Rodu zelenega Žirka Žiri** so se sprehodili po mestu, se zabavali in družili ob igranju biljarda, člani **Rodu jadranskih stražarjev Izola** so se sprehodili po okrašenem mestu, se drsali in sladkali. Drsalko so obuli tudi taborniki **Rodu XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor**, **Rodu Srnjak Logatec** in **Rodu srebrnih krtov Idrija**, ki so se na ledu odlično znašli. Člani **Rodu Tršati tur Ljubljana** so se namesto na snegu zabavali v Čateških toplicah.

V tujino so se podali taborniki iz **Rodu Lilijski grič Pesje**, ki so obiskali avstrijsko mesto Velden, taborniki **Rodu Sivega volka Ljubljana**, ki so se odpravili v Salzburg, Budimpešto pa so med božičnimi prazniki obiskali člani **Rodu Podkovani krap Ljubljana** in **Rašiškega rodu Šmartno**. GG-ji in PP-ji **Rodu Rožnik Ljubljana** so si v Krapini ogledali muzej, v katerem so shranjeni fosilni ostanki neandertalcev, ter Kumrovec, rojstni kraj Josipa Broza - Tita. Čarobni adventni Zagreb so obiskali člani voda Kumarice.com iz **Rodu Louis Adamič Grosuplje**, skupaj so preživeli čudovit sončen dan na drsalkah, ob vročem čaju in ogledu nočnega mesta v lučkah.

Rožnikovci in Josip Broz - Tito. Foto: Rudi Kraševac

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za februarško številko je v sredo, 24. januarja!

Pustiva se VNETI

Tudi letos je nekaj rodov sodelovalo pri mednarodni akciji Luč miru iz Betlehema. Med krajane so plamen širili taborniki **Rodu Zelena Rogla Zreče**, **Rodu divjega petelina Šentjur pri Celju**, **Rodu Polde Eberl-Jamski Zagorje ob Savi**, **Rodu Pusti grad Šoštanj**, **Rodu Odporne želve Anhovo**, **Rodu Mrzli studenec Mislinja**, **Rodu Lilijski grič Pesje**, ki so poleg predaje pripravili praznične delavnice. Luč miru je trojica **koroških tabornikov** v družbi skavtov ponesla tudi na Uršljo goro.

Praznično vzdušje

Veseli december je potrkal na vrata marsikaterega rodu. Najmlajši iz **Rodu Jezerska ščuka Cerknica** so okrasili taborniško sobo, člani **RJS Izola** so na delavnicah ustvarjali okraske ter okrasili svoje taborniško drevo in taborniki **ROŽ Anhovo** so kraj polepšali z ekološkimi smrečicami. Najmlajši iz **Rodu Topli vrelec Topolšica** so okrasili lončke, v katere so posejali božična semena in opazovali, kako rastejo.

Voščilnice so izdelovali v **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica**, **Rodu upornega plamena Mengeš**, **Rodu Jezerski zmaj Velenje**, ki so si med ustvarjanjem privoščili pečene vafle, in v **Rodu Enajsta šola Vrhnika**, kjer so grče ustvarile čudovite voščilnice.

Rod svobodnega risa Kočevje je skupaj z društvom Podajmo si roke in Klubom bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo ustvarjal venčke in aranžmaje, čudoviti izdelki so

Slastna vroča čokolada na prazničnem sejemu. Foto: Ana Sušin

nastali tudi izpod rok upokojencev Doma upokojencev Sežana in GG-jev iz **Rodu kraških jrt Sežana**.

Rašičani so soorganizirali praznični sejem, kjer smo se lahko pogreli s toplimi napitki, se posladkali z vafli, si ogledali in kupili lokalne izdelke ter uživali v spremljevalnem programu. Vod Ježi iz **Rodu zelenega Žirka Žiri** so s svojimi prazničnimi izdelki sodelovali na bazarju, prav tako so sodelovali na prazničnem sejemu v svojem kraju **taborniki iz Cerknice**. **Rod Mladi bori Ajdovščina** in **Rod dveh rek Medvode** sta na božičnem sejemu pekla palačinke. Gorski volkovi iz **Rodu Samorastniki Ljubljana** so postali kuharski vajenci in spekli dobrote, Zajedavci iz **Rodu dveh**

rek Medvode so skuhalo taborniško vročo čokolado, se družili, zabavali in peli. GG-ji **Rodu Sivega volka Ljubljana** so se po fotoorientaciji v Kamniku pogreli ob vroči čokoladi in si ogledali okrašeno mesto.

S pokovko, kakavom in Jelenčkom Nikom so praznično vzdušje obogatili taborniki iz **Rodu Hudi potok Šmartno ob Paki**, filmski večer so imeli tudi v **Rodu kranjskega jegliča Spodnja Idrija**. Pravljične urice so v sodelovanju z društvom Podajmo si roke pripravili **taborniki iz Kočevja**.

Rod modrega vala Trst-Gorica pa je tokrat svoje člane obdaril z božičnim darilcem, v katerem so se skrivali ekološka nakupovalna torba, taborniška beležka in sladkarije.

Ustvarjalno in sproščeno v Domu upokojencev Sežana. Foto: Tilen Komel

Čajanke in zaključki

Ob zaključku koledarskega leta številni rodovi organizirajo čajanko, vendar jo vsak pripravi drugače. Božično čajanko s srečolovom je pripravil **Rod zelenega Jošta Kranj**, **Rod II. grupe odredov Celje** je zaključil leto z akcijo Čačaja, športno obarvan zaključek so imeli v **Rodu belega konja Slovenske Konjice**.

Brez piškotov, domačih dobrot, palačink in čaja ni šlo na čajanki v **Zagorju ob Savi**, **Grosuplju**, **Šmartnem ob Paki**, kjer so taborniki med sladkanjem ustvarjali božične voščilnice in v "parlamentu" glasovali za najboljše taborniške akcije, taborniki iz **RSR Ilirska Bistrica** so si privoščili prvo tradicionalno prednovoletno zakusko. Dedek Mraz je na čajanki obiskal **Rod Mrzli studenec Mislinja** in **Rod Mladi bori Ajdovščina**. Prave božično-novoletne zabave so se odvijale v **Rodu Beli bober Ljubljana** in v **Ajdovščini**, kjer so GG-ji imeli pravi žur. Na zimski čajanki in božičnem gala disku so se družili taborniki **Rodu soških mejašev Nova Gorica**, kjer je poleg zabave potekala izmenjevalnica knjig in igrač.

Čajanko so pripravili tudi v **Kokrški rod Kranj**, **Rod stražnih ognjev Kranj**, **Rod zelene sreče Železniki**, **Rod Topli vrecel Topolšica**, **Rod Severni kurir Slovenj Gradec**, **Rod Enajsta šola Vrhnika** in **Rod puntarjev Tolmin**.

Na prazničnih zaključkih so nove rutice članom podelili v **RMS Mislinja**, **RHP Šmartno ob Paki** in **RUP Mengeš**.

V Rodu sivih jelš Trebnje so zaključili leto na taborniški način s Fotofešto, **GG-ji iz Škofje Loke** so na božični akciji raziskovali, kam in zakaj so iz-

Superjunaki zavzeli Šoštanj. Foto: Martin Gulin

ginila božična darila. **Taborniki iz Mengša** so imeli strateško igro, katere cilj je bil sestaviti visok, trden in odporen stolp.

V **Rodu II. SNOUB Ljubo Šercer Maribor** so GG-je po uspešno izpeljani predbožični čajanki odpeljali v KreatorLab, kjer so ustvarjali. Čajanka in tombola pa nista manjkali niti v **ROŽ Anhovo**, ki se je ob zimskem solsticiju podal na nočni pohod ob Soči.

Z božičnim kinom so zaključili leto **taborniki v Pesju in Šoštanju**, ki so se posladkali z domačim pecivom, obiskal pa jih je tudi Božiček.

Vodstva rodov so tokrat zaključila leto vsak na svoj način, člani **Rodu kraških viharnikov Postojna** so na bowlingu štelj keglje, vodstvo **Rodu Hudi potok Šmartno ob Paki** se je spominjalo preteklih akcij, v **Rodu skalnih taborov Domžale** pa so leto zaključili s podelitvijo zlatih skalc. Z gala večerjo v elegantnih opravih so koledarsko leto zaključili taborniki **Rodu Lilijski grič Pesje** in **Rodu Podkovani krap Ljubljana**. Uspešno taborniško leto so proslavili **taborniki v Šoštanju**, ki so se skupaj s sosednjimi rodovi poslovili od preteklega leta na superherojskem Megarutka partyju, za eno noč so se obiskovalci prelevili v svoje najljubše junake.

Zaključek s svečano večerjo. Foto: RLG Pesje

Na snegu

Na zimovanje so se tokrat odpravili taborniki iz **Zagorja ob Savi** in člani **Rodu morskih viharnikov Portorož**, ki so tridnevno dogodivščino pričeli z obiskom Ledene fantazije v Ljubljani, nadaljevali z aktivnostmi na snegu in peko piškotov.

Sneg so s pridom izkoristile **jezerske ščuke iz Cerknice** in **volkci iz Ljubljane**, ki so se odpravili do slapa Kosca. Prvi sneg so dočakali tudi **taborniki v Sežani**.

V prihodnost

GG-ji **Rodu II. grupe odredov Celje** so raziskovali svojo prihodnost, spoznavali

Fotka meseca

Zima, zima bela. Zimska pravljica v idilični dolini Tamar. Foto: Vito Drolec

različne (ne)taborniške poklice, spoznali drug drugega, odkrivali svoje želje za odraslost, interese in talente, kaj si želijo biti v nadaljevanju taborniške kariere ter razmislili svoje možgančke z različnimi igrkami in izzivi. **Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** se lahko pohvali z novo spletno stranjo. V prenovljeno taborniško sobico bodo stopili taborniki **Rodu dobre volje Ljubljana**.

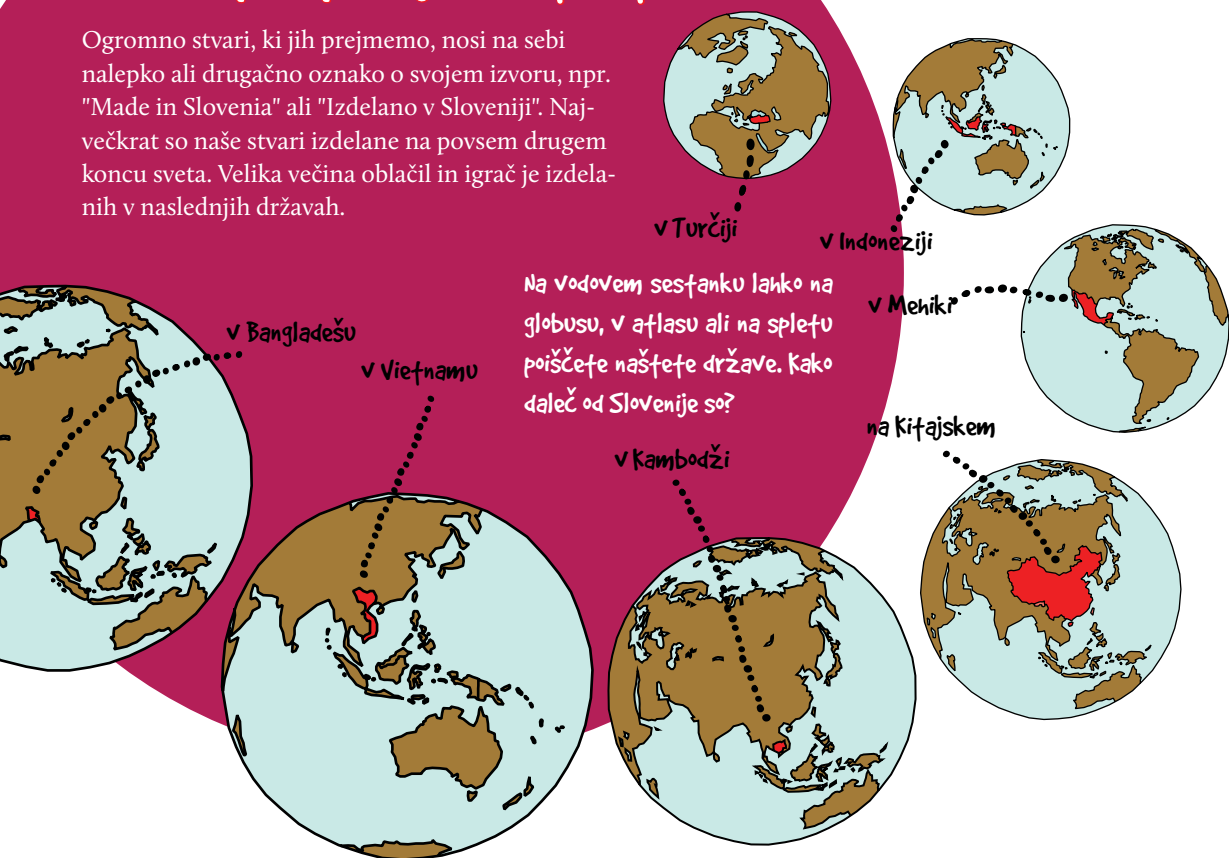
Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu tako, da povežemo informacije, ki nam jih pošljete na revija.tabor@taborniki.si. **Rodove propagandiste** zato prosimo, da nam v sporočilu pazujete vaš mesec: zabeležite imena akcij in v dveh povedih opišite, kaj se je dogajalo. Pošljite tudi **novičko** za rubriko Od rodov, ki naj bo dolga 1300 znakov s presledki. **Taborniški fotografi** ste uabljeni, da z nami delite svoje fotografije. Pošljite nam fotografije čim večje velikosti in se izogibajte pošiljanju takšnih, ki so bile posnete z mobilnimi telefoni ali uzete s Facebooka. Prav tako vabimo vse tabornike k pošiljanju **Pisem bralcev** – pišete lahko o aktualnem taborniškem dogajanju in drugih polemikah, ki bi jih radi delili s taborniki. Dolžina takšnega pisma naj bo do 3000 znakov s presledki. Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Ali vse to res potrebujem?

V decembrskem času nas je najbrž kar precej prejelo darila. Poleg tistih, ki smo jih dobili v obliki družjenja z bližnjimi, s prijatelji, v obliki dobre hrane, bližine in praznične toplote, smo dobili tudi darila v obliki lepo zavutih stvari. Pa slednja tudi v resnici potrebujemo?

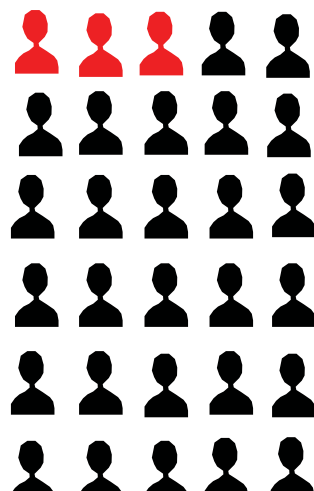
od kod sploh pridejo vse te stvari

Ogromno stvari, ki jih prejmemo, nosi na sebi nalepko ali drugačno oznako o svojem izvoru, npr. "Made in Slovenia" ali "Izdelano v Sloveniji". Največkrat so naše stvari izdelane na povsem drugem koncu sveta. Velika večina oblačil in igrač je izdelanih v naslednjih državah.

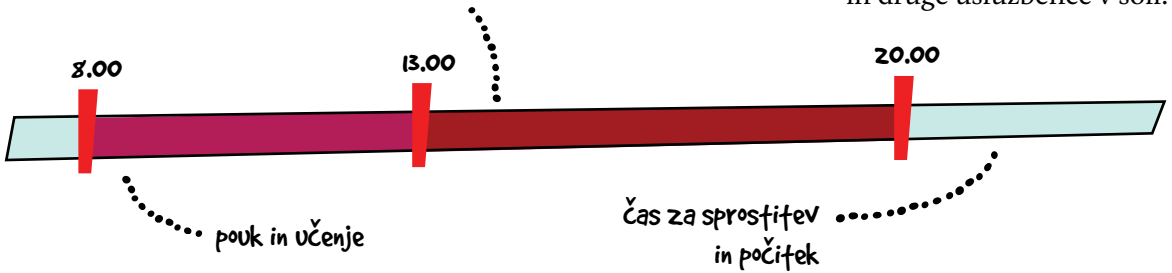
Ljudje v teh državah delajo pod precej drugačnimi pogoji, kot smo jih navajeni mi. !

Na svetu sta približno 2 milijardi otrok (med katere spadaš tudi ti), od tega pa je kar 152 milijonov otrok (predvsem v Afriki in Aziji) prisiljenih v otroško delo. Za lažjo predstavbo: to je približno takšno razmerje, kot če bi iz vsakega razreda v tvoji šoli vzeli tri sošolce in jih poslali na delo v izredno težkih pogojih.

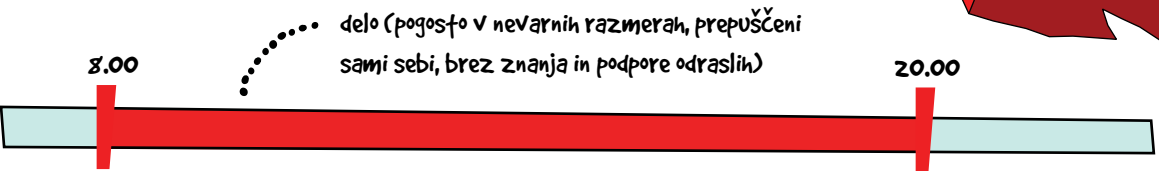
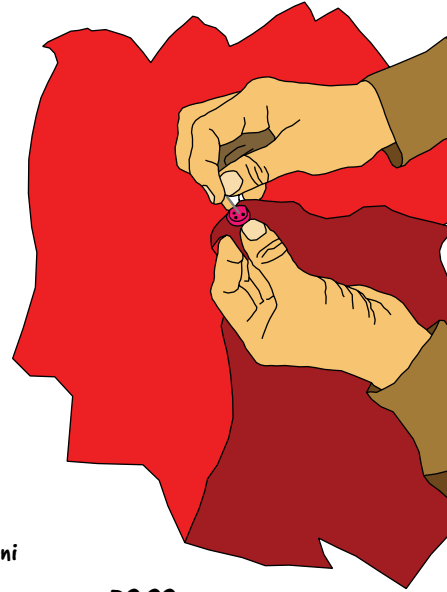
Kako izgleda tvoj dan?
Najverjetneje tako.

Čas za krožke, hobije, ustvarjanje, igranje, druženje s prijatelji, učenje, pomoč pri domačih opravilih in čas za fabornike

Dopoldne preživiš v šoli, potem imaš čas za krožke, hobije, ustvarjanje, igranje s prijatelji, učenje, pomoč pri domačih opravilih in seveda tabornike. Čez dan dobiš dovolj hrane in vode ter posledično energije za svoje aktivnosti. Večino časa v dnevu se počutiš varno, če pa temu ni tako, se lahko obrneš na starše oz. skrbnike ali pa na vodnika, učitelje in druge uslužbence v šoli.

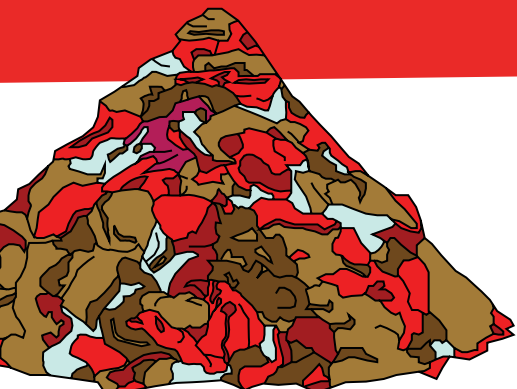
Dan številnih tvojih vrstnikov po svetu pa izgleda kar precej drugače. Zakaj je toliko otrok prisiljenih v delo? Za to poskrbijo okoliščine, kot sta revščina in vojna, zaradi ranljivosti pa so otroci lahka tarča – če želijo preživeti, morajo delati. To običajno pomeni, da ves čas od jutra do večera preživijo na delu: veliko jih dela v poljedelstvu, na kmetijah, v rudnikih, v tovarnah. Na delu so velikokrat prepuščeni sami sebi, delajo v izjemno nevarnih razmerah, s situacijo pa se spopadajo brez pravega znanja in podpore ter zaščite odraslih. Za svoje delo prejemajo zelo nizko plačilo. Njihovo zdravje in varnost sta vsak dan ogrožena. Zaradi otroškega dela so prikrajšani za izobrazbo, prijateljstva z vrstniki, razvijanje svojih talentov, užitek otroštva.

Kam pa gredo stvari, ko jih vržemo stran?

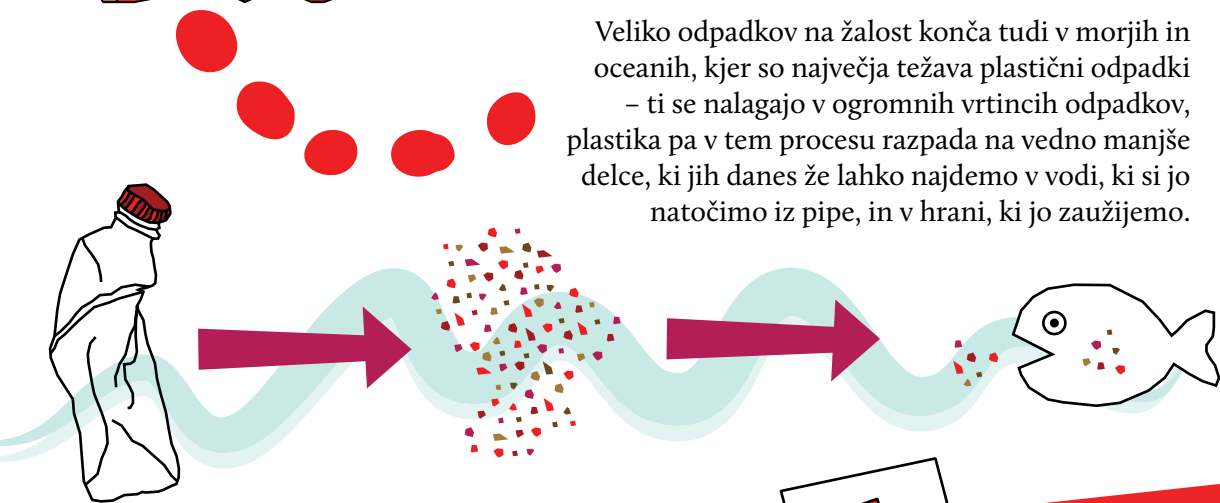
V veliko navado nam je, da poškodovano igračo, oblačilo ali kakšno drugo stvar zavržemo. Podobno naredimo tudi, ko se stvari naveličamo. Pri tem radi pozabimo, da je nekdo našo stvar dejansko naredil (jo držal v rokah, si vzel čas in v izdelavo vložil svojo energijo). Mnogi se sploh ne zavedajo, da naše smeti na svetu obstajajo tudi po tem, ko jih odvržemo v koš za smeti. Kaj pa se z njimi dogaja po tem?

Najbrž smo vsi že vajeni ločevanja odpadkov. Vemo, da lahko smeti ločimo na plastično embalažo, plastenke, pločevinke, steklo, papir in biorazgradljive odpadke, druge odpadke (npr. pokvarjene televizorje, polomljena kolesa, tekstil ...) pa lahko odpeljemo v zbirne centre.

! *Če stvari, ki jih želimo zavreči, skrbno recikliramo, jim s tem omogočimo novo življenje – postanejo lahko novi predmeti. Zavržena pločevinka se lahko v novi obliki na policah v trgovini pojavi že približno dva meseca po tem, ko smo jo vrgli v smeti.

Veliko odpadkov na žalost konča tudi v morjih in oceanih, kjer so največja težava plastični odpadki – ti se nalagajo v ogromnih vrtincih odpadkov, plastika pa v tem procesu razpada na vedno manjše delce, ki jih danes že lahko najdemo v vodi, ki si jo natočimo iz pipe, in v hrani, ki jo zaužijemo.

Narava ne zmore vsega storiti sama in nam vrača vse, česar od nas ne potrebuje. Zašto se moramo na ustrezen (in zabaven) način naučiti, kako najbolje poskrbeti za Naravo in posledično zase.

Kakšne so rešitve?

1.

Preden kakšno stvar kupimo, premislimo, če jo zares potrebujemo.

Preden zavržemo nekaj "pokvarjenega", razmislimo, kako bi to lahko popravili. Tako se največ naučimo in najbolj razgibamo možgane!

3.

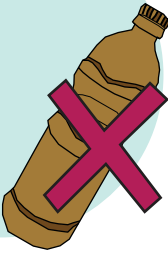
Namesto plastenk uporabljamo svojo stekleničko za vodo, skupaj z vodom pa jo lahko poljubno okrasimo.

2.

Razmislimo, če lahko stvar, ki jo potrebujemo, izdelamo sami. Posvetujemo se lahko s starši ali z vodnikom.

4.

V vodu lahko organiziramo izmenjevalnice. Vsak prinese igrače, oblačila, stvari, ki jih ne potrebuje več, in pri nekom drugem poišče nekaj, kar mu bolj ustreza.

6.

5.

Pri nakupih uporabljamo svoje bombažne vrečke, ki jih na preprost način lahko izdelamo na vodovem sestanku. Veliko idej za izvedbo lahko dobimo na spletu.

Za vodnika: feno tega članka lahko razdeliš na dva sestanka. Na prvem sestanku se pogovarjate, od kod pridejo oblačila, igrače, hrana - kdo za to dela in kako. Na drugem pa, kako hitro se naveličamo stvari, kam jih odvržemo, kje potem pristanejo. Za obe temi si lahko na spletu pogledamo zanimive kratke filmčke, debatiramo, oba sestanka pa zaključimo z ustvarjanjem rešitev.

Podatki povzeti po: Evropska agencija za okolje, Mednarodna organizacija dela, The World Counts.

Tina svetuje: Zgornje aktivnosti lahko upletemo u osvajanje veščin Eko-polica in Poznavalec morja.

Računalničar Nik

Veščina Računalničar

Računalnik se je skozi zgodovino hitro razvijal in postal nepogrešljiv tako pri dnevni obveznostih kot taborniških dejavnostih.

Niku se je pokvaril računalnik. Ni se preveč čudil, računalnik je bil namreč že precej star, počasen in sploh nemogoč za uporabo. V resnici si je že dolgo želel novega. Ni pa vedel, kako naj ga izbere - računalniki ga niso nikoli preveč zanimali, zato mu razni gigabajti, procesorji in gigaherci, ki jih je bilo veliko po vseh opisih v spletnih prodajalnah, niso povedali prav veliko. Zato se je odločil, da bo za pomoč zaprosil prijateljico Brino, ki se je na tehnologijo malo bolje spoznala. Brina je bila sicer ravno takrat na počitnicah v tujini, kar pa ni predstavljalo prevelike ovire - Nik ji je napisal sporočilo in že čez nekaj ur

po mejlu dobil izčrpno razlago in navodila za nakup novega računalnika (zavoljo jedratosti izpuščam vse vsebinsko nepomembne dele sporočila):

Najprej ti predlagam, da računalnik kupiš po delih. Tako ga boš veliko lažje prilagodil svojim potrebam, cenejši bo, pa še česa se boš naučil. Seveda ti bom vse poskušala čim bolj natančno razložiti, a moraš biti pri izbiri komponent (delov računalnika) pozoren na mnogo detajlov. Zato ti vseeno svetujem, da pred nakupom svoj izbor preveriš na PCPartPicker ali podobni spletni strani, ki ti bo povedala, če so vse komponente res združljive med sabo. Pa začniva.

Processor

Najprej moraš izbrati procesor ali centralno procesno enoto (CPU - ang. central processing unit). Je osrednja komponenta računalnika, ki računa in obdeluje podatke v računalniku (ti so mimogrede zapisani v dvojiškem številskem sistemu, samo z 0 in 1). V glavnem ga sestavljajo silicijevo jedro (od tu tudi poimenovanje Silicijeva dolina - po elementu, iz katerega so narejeni procesorji in je omogočil računalniško revolucijo), podnožje, s katerim se poveže na matično ploščo, in ohišje. Procesor se med delovanjem močno segreva, zato ga je potrebno hladiti. To počne ventilator, ki od procesorja odvaja vroč zrak.

Processor ima lahko tudi več jeder, danes je običajno nekje med 4 in 8. Bistvena pa je njegova frekvenca delovanja (ali "delovni takt"), izražena v gigahercih (GHz), ki pove koliko milijard operacij lahko procesor opravi na sekundo. Frekvence procesorjev v osebnih računalnikih se danes gibljejo nekje med 2,6 in 4,2 GHz. Se pa to število hitro spreminja (veča) - še pred slabimi dvajsetimi leti so procesorji dosegali komaj 1 GHz.

Grafična kartica

Naslednja pomembna komponenta je grafična kartica oz. grafična procesna enota (GPU). Kot namiguje že ime, je njena naloga grafično prikazovanje - spreminjanje računalniških 0 in 1 v barvne točke (piksel), ki se na ekranu sestavijo v sliko. To je načeloma precej zahtevno, saj mora računalnik sliko na ekranu posodobiti povprečno okoli 60-krat na sekundo; še toliko bolj pa pri videih in predvsem računalniških igrah, pri katerih so izračuni, ki jih opravlja procesor v grafični kartici, mnogo težavnejši. Izbira kartice je zato odvisna predvsem od stvari, ki jih boš počel na računalniku - boljše grafične kartice zahteva predvsem igranje iger, 3D oblikovanje, obdelovanje visokoresolucijskih fotografij in videoposnetkov ...

Matična plošča

Plošča, na katero priklopiš vse ostale komponente in ki omogoča komunikacijo med njimi ter jim dovaja elektriko. Pri izbiri matične plošče je bistvena predvsem kompatibilnost z vsemi ostalimi komponentami - procesor s kakšnim podnožjem lahko vstaviš vanjo, kakšen delovni spomin in grafično kartico podpira ...

Delovni pomnilnik

Po angleško random access memory (RAM), je spomin, do katerega procesor dostopa neposredno.

Njegova velikost se pri domačih računalnikih danes giblje med 4 in 16 gigabajti, kar je relativno malo v primerjavi s trdnimi diski, ki lahko nosijo tudi po več terabajtov podatkov (1000-krat več kot RAM). A deluje RAM veliko hitreje (tudi milijonkrat) - podatki bi iz navadnega trdega diska prihajali veliko prepočasi, po drugi strani pa bi bil RAM v velikosti trdega diska mnogo predrag za navadnega uporabnika. V RAM-u so tako shranjeni podatki, ki jih bo procesor v kratkem potreboval (npr. program, ki se trenutno izvaja), poleg tega pa lahko ta deluje le pod stalno električno napetostjo, z drugimi besedami, ko izključiš računalnik, se podatki na RAM-u izbrišejo.

Novjši disk SSD in starejši HDD

Trdi disk

Že prej omenjeni večji pomnilnik, namenjen hrambi podatkov. Dolgo časa so prevladovali diski HDD (trdi diski), danes pa se vedno več uporabljajo diski SSD (diski v trdnem stanju), ki so do 5-krat hitrejši in varnejši pred poškodbami in nezaželeno izgubo podatkov. Dolgo časa so bili veliko dražji in zato nedostopni navadnim uporabnikom, a je zdaj razlika v ceni veliko manjša.

Napajalnik

Do ostalih komponent dovaja električno energijo. Pomembno je predvsem, da najprej preveriš, kolikšno moč (v vatih - W) imajo posamezne komponente, jo sešteješ in poskrbiš, da moč napajalnika presega seštevek. Moč napajalnikov za osebne računalnike se giblje nekje med 300 in 1000 W.

Mejl se je Niku sicer zdel zanimiv in precej poučen, sestavljanje računalnikov pa zaenkrat še prezahtevno, zato se je odločil, da bo z nakupom raje počakal na Brinino vrnitev.

Pametna uporaba pametnega telefona

Vsak od nas dnevno preživi veliko časa na svojem pametnem telefonu, pa je vsaka aplikacija, ki jo uporabljamo večkrat dnevno pametna in koristna?

Nenehno visenje na pametnih telefonih ima dokazano negativne posledice, a je nesmiselno pričakovati, da bi jih ljudje in predvsem mladi kar naenkrat prenehali uporabljati. Seveda obstaja razlika med nezdravo odvisnostjo in zdravo uporabo, ki nam lahko olajša vsakdanje življenje. Zato se mi, bolj kot opozarjanje na nevarnosti (ki ima seveda tudi svoje prednosti in je celo nujno), zdi smiselno predlaganje koristne uporabe telefonov. Z drugimi besedami, tu je seznam štirih aplikacij, ki so uporabne, koristne, predvsem pa ne zasvajajo.

Avtor aplikacije: Sam Lu
Operacijski sistem: android

App Usage - Manage/Track Usage

Morda se zdi nesmiselno, ampak ja, obstajajo aplikacije za pametne telefone, ki so namenjene zmanjševanju uporabe telefona. App Usage je ena izmed aplikacij, ki beleži uporabnikovo aktivnost na telefonu, pripravi zanimivo statistiko najbolj uporabljanih aplikacij iz števila prižigov zaslona, časovne uporabe telefona posameznih aplikacij po dnevih, tednih, mesecih ... Omogoča tudi nastavitve specifičnih opozoril, npr. ob prekoračitvi določenega števila prižigov zaslona v enem dnevu ali prekomerni uporabi določene aplikacije. App Usage tako pomaga pri osveščanju o dejanski uporabi telefona in je prvi korak pri zmanjševanju le-te.

Avtor aplikacije: Urbandroid Team
Operacijski sistem: android

Twilight

Znanstveniki so ugotovili, da zasloni oči utrujajo predvsem zaradi hladnih modrih barv, zato so v zadnjem času postale precej popularne

Avtor aplikacije: Google LLC
Operacijski sistem: android, iOS

Google Arts & Culture

Google ni poslikal samo vseh mest in vasi tega sveta, temveč tudi mnogo galerij. Arts & Culture je neprofiten projekt digitaliziranja umetnin, pri katerem z Googlom sodelujejo mnoge svetovno znane galerije in muzeji. S pričujočo aplikacijo pa si lahko zastonj ogledate visokoločljivostne fotografije umetniških del iz vseh zgodovinskih obdobji. Te so opremljene še s kratkim (pogosto prekratkim) opisom umetnika in njegovega dela, obdobji, šole, ki ji je pripadal. Aplikacija pa poleg imenskega omogoča še iskanje po zgodovinski časovnici, barvah, ki prevladujejo na sliki ...

Avtor aplikacije: Duolingo
Operacijski sistem: android, iOS, windows phone

Duolingo: Learn Languages Free

Duolingo je preprosta in zabavna aplikacija za učenje 15 različnih jezikov, med njimi "šolskih": nemščine, francoščine, angleščine, španščine ... pa tudi bolj eksotičnih, npr.: esperanta, danščine ali turščine. Ponuja vaje iz pisanja, branja in govorjenja, ki delujejo kot igre, saj pri njih zbiraš točke, ki jih potrebuješ za odklepanje težavnejših stopenj. Duolingo sicer ne more popolnoma nadomestiti pouka ali tečaja tujega jezika, je pa dobra podpora in mnogo bolj zabavno sprotno delo kot domača naloga.

aplikacije, ki modre odtenke nadomestijo s toplejšimi rumenimi in rdečimi. Večerno gledanje v zaslon tako postane mnogo bolj prijetno za oči.

Šola je pomembna stvar

V prejšnji številki sem pisal o kreiranju vaše taborniške kariere. Obstaja pa tudi življenje izven tabornikov. Kako se znajti v njem?

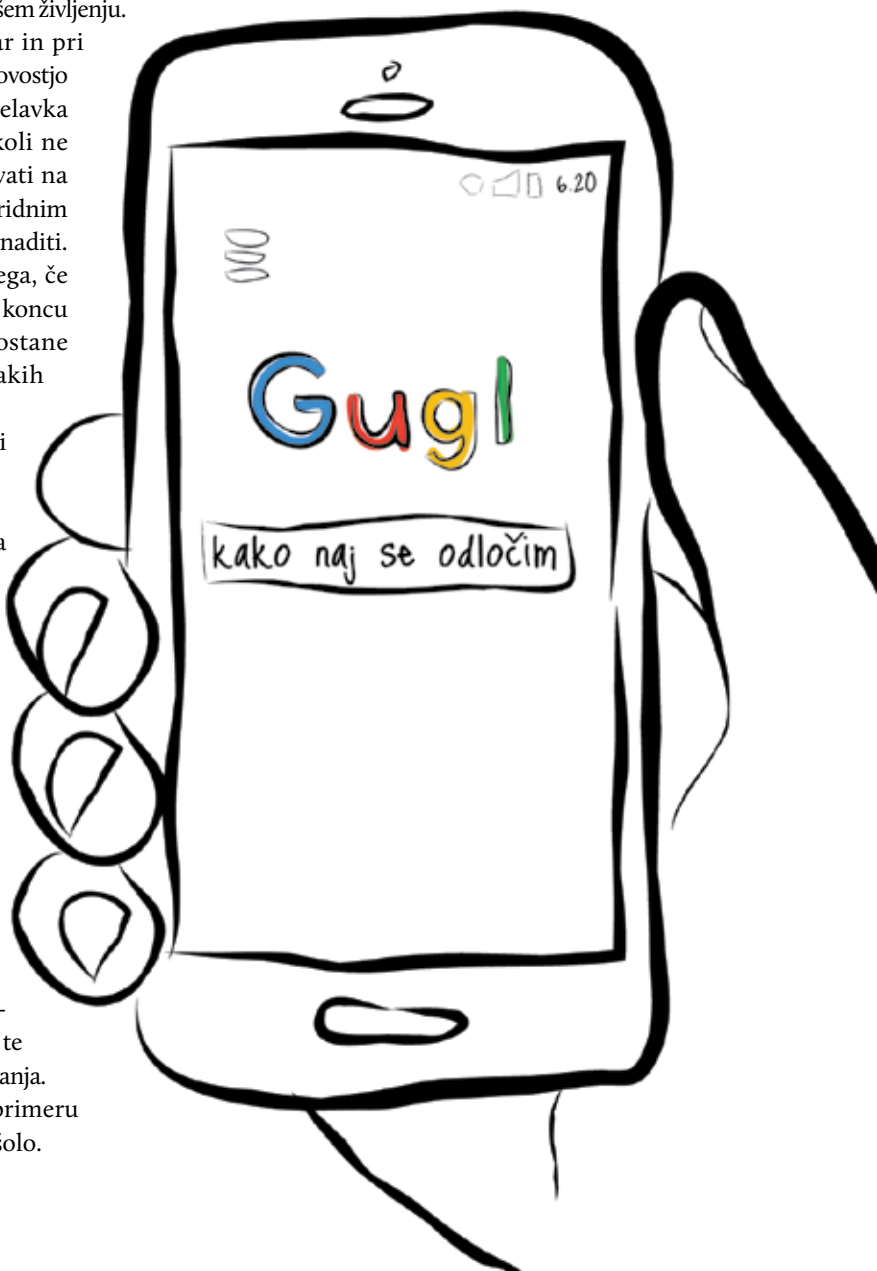
Za večino devetošolcev prihaja eden najbolj stresnih mesecev, ko se bo potrebno odločiti, kam naprej v srednjo šolo. Sam še zdaj vidim šolsko svetovalno delavko, kako je stala pred tablo in nam s svojim mrkim pogledom in globokim glasom dopovedovala, kako se odločamo o svojem življenju in da gre za najpomembnejšo odločitev v našem življenju.

No in zdaj, ko sem že star in pri koncu življenja, vam lahko z gotovostjo povem, da se je svetovalna delavka motila. Niti približno in nikoli ne more izbira srednje šole vplivati na vašo karierno pot. Vse se da s pridnim delom in učenjem hitro nadoknaditi. Tako danes ni nič nenavadnega, če nekdo, ki je šel za mizarja, na koncu diplomira iz zgodovine in postane eden najboljših učiteljev. Takih primerov je veliko.

Dejstvo je, da večina ljudi pri štirinajstih letih ne ve, kaj bi rada počela v življenju. In prav je tako. Koliko poklicev pa si že preizkusil, ko si obiskoval osnovno šolo? In kako lahko potem veš, kaj boš delal celo življenje?

Druga plat zgodbe so stavki, ki mi jih danes veliko mladih meče pod nos: "Bill Gates in Steve Jobs nista končala šole in poglej, kaj sta naredila v življenju!" Ja, res je. Oseb, ki nikoli niso dokončale šole, pa so kljub temu uspešne, je ogromno. In če meniš, da boš brez šole uspešnejši, poskusi. Ampak vedi, da te čaka veliko dela, učenja in odrekovanja. Prav tako pa se boš moral v primeru neuspeha prej ali slej vrniti v šolo.

Vendar se nikakor ne pre nagli in ne razumi tega članka narobe. Seveda izberi srednjo šolo, ki ti je v tem trenutku najbolj pri srcu. A vedi, da če boš v letih izobraževanja našel poklic, v katerem se boš bolje počutil, ne bo konec sveta.

Novo leto, novi izzivi

Leto 2018 s seboj prinaša spremembe in izzive, s katerimi se bomo soočili v tem letu. Z vsakim izzivom bomo spoznali nove reči, pridobili znanje ...

Ob vstopu v novo leto je čas za novoletne zaobljube. Zagotovo si tudi ti sprejel kakšno, ki bi se je rad držal. Zapiši svoje zaobljube spodaj.

Lahko si pomagaš s spodnjimi predlogi. Dopolni zaobljubo s tem, kar si želiš.

2018

ZNANJE #1

Naučil se bom

(igrati novo glasbilo, novega jezika ...)

Naučil se bom nekaj novega in to prenesel k tabornikom

(organiziral bom drugačno vodovo/družinsko/rodovo akcijo)

TABORNIŠTVO #4

Soočil se bom/

premagal bom/

izzval se bom

(s svojimi strahovi,

preizkusil nekaj novega ...)

SPRETNOST #2

Naučil se bom

(žonglirati, risati ...)

CONA UDOBJA #3

Vzemi si čas, premisli in zapiši svoje novoletne zaobljube v beležko, v kateri boš lahko beležil svoj napredek, hkrati pa te bodo opominjale, kakšen izziv si si postavil.

Kam gre prijavnina?

Taborniških orientacijskih tekmovanj, ki potekajo čez celo leto v različnih krajih po Sloveniji, je veliko. Med seboj se razlikujejo glede dolžine prog, zahtevnosti, nalog ... Skupna lastnost večine pa je, da je za udeležbo potrebno plačati prijavnino.

Prijavnina je denarni prispevek ekipe, ki naj bi pokrival del stroškov organizacije tekmovanja. Ko govorimo o večjih tekmovanjih, se pri organizaciji le-teh pojavi precej stroškov. Za začetek je potrebno najti primeren prostor (za pisanje testov, spanje tekmovalcev, namestitve vodstva tekmovanja). Največkrat so to šole ali njihove telovadnice, katerih najem je treba plačati. Naslednji in pogosto največji strošek je prehrana - vsaj na večjih tekmovanjih je predviden topel obrok za tekmovalce po prehodu proge. Potem pa so tu še izdelava našitkov, najem kompleta za elektronsko zapisovanje časa prihoda na KT (SportIdent), nagrade in pokali za najboljše. Poleg tega ne smemo pozabiti na tiskanje kart in potne stroške (traserja in kontrolorjev). Za večja taborniška orientacijska tekmovanja se tako prijavnine gibljejo okrog 50 €, za ROT pa tudi čez 100 €. V rodovih so različne navade, neke prijavnino pokrijejo rodovi, druge jo pokrijejo posamezniki - člani ekipe - sami.

Kako pa je z manjšimi orientacijskimi akcijami, ki jih organiziramo v rodu ali na območju? Tudi tu nastanejo stroški, ki se jim ne moremo izogniti. Edini res fiksni strošek je tiskanje kart. Če imamo karte na zalogi, smo ta strošek pokrili že v preteklosti. Poleg

tega so lahko tu še potni stroški traserja. Temu se lahko izognemo, če gre ta peš postaviti KT-je (si je pa potem prisluzil vsaj sendvič). Namesto SportIdenta navadno uporabljamo uro in zapis časov štarta in prihoda v cilj posamezne ekipe; na štartnih listih, za označevanje prisotnosti na KT-jih, pa uporabimo štampljke, flomastre, perforatorje, podpise kontrolorjev ... Za označevanje KT-jev se uporabljajo prizme, če jih nimamo, se lahko znajdemo tudi z drugim barvnim kosom blaga, listom papirja z oznako KT ... Za manjšo akcijo prav tako ni potrebna najeti prostora, saj lahko organiziramo štart in cilj nekje zunaj, npr. na igrišču. Za prehrano tekmovalci navadno poskrbijo sami (pijača, sendvič). Vseeno pa je lepo, če za najboljše priskrbimo nagrado, tudi če je to le vrečka bonbonov.

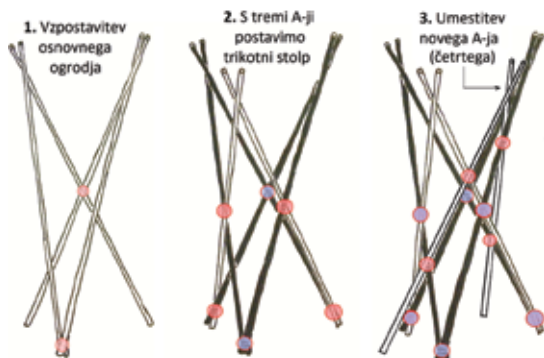
Ko boste torej planirali finance v rodu za prihodnje leto, se lahko zavzamete za to, da nekaj denarja namenite tudi orientacijskim akcijam. In še varčevalni nasvet: ne glede na to, ali prijavnino pokrije rod ali člani ekipe sami, se splača prijaviti v prvem prijavnem roku, saj so takrat prijavnine po navadi nižje in lahko privarčujete kak cekinček.

Postavimo okrogli stolp

V želji po nečem novem se velikokrat lotimo novih pionirskih objektov. Tokrat postavimo okrogli stolp.

Za okrogli stolp potrebujemo: 12 vitkih sušic (dolgih 5 do 8 metrov), 6 kosov vrvi za vzporedne vezave in 24 kosov vrvi za diagonalne vezave (dolžine vrvi določite po potrebi, glede na debelino sušic). Predpriprava zahteva 6 A-jev, kjer uporabimo vseh 12 sušic, ki jih zvežemo z vzporednimi vezavami. Vzporedno vezavo na sušicah naredimo na približno 15 % dolžine sušice od vrha navzdol.

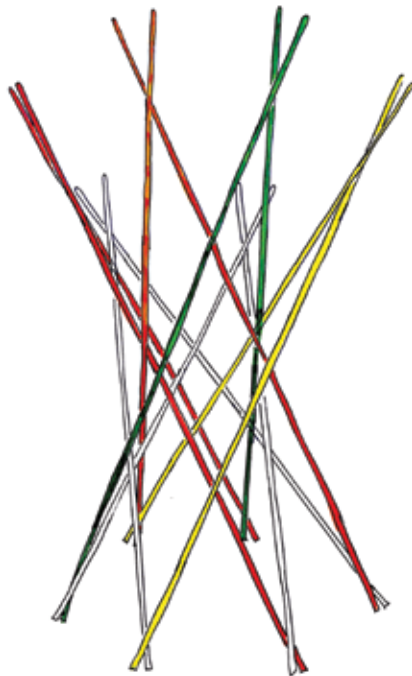

Prvi trije koraki.

Prvi korak za postavitev okroglega stolpa je vzpostavitev osnovnega trikotnega ogrodja iz treh A-jev, kot je prikazano na 1. in 2. skici. Vezeve po korakih delamo tam, kjer so na skici označene z rdečo piko (spodnja vezava naj bo od tal odmaknjena 30 cm, sredinska pa naj bo po višini nad zgornjo polovico sušice). Predlagam, da položaj sredinske vezave označite na sušici, da bo pozicija vseh A-jev enaka.

POZOR! Najbolj previdni pri gradnji tega stolpa moramo biti med pozicioniranjem sušic v vezavi (kjer se palice križajo). To pomeni, da morajo biti vse palice, ki se nagibajo proti desni, na zunanem delu vezave oz. stolpa. Palice, ki se nagibajo v levo, pa na notranjem delu vezave!

Ko imamo postavljeno osnovno trikotno ogrodje, v stolp vstavljamo preostale A-je, kot da bi delali še en trikotni stolp. Po vstavitvi vseh najprej zavežemo sredinske in spodnje vezave, nato vse noge stolpa postavimo v lep krog in ga naredimo širokega, kot nam je najbolj všeč (saj je stolp na tej točki še možno premikati). Po končanem pozicioniranju zavežemo vezave na vseh presečiščih palic.

Stolp.

Okrogli stolp je izjemna konstrukcija, ki se jo lahko z malo kreativnosti dogradi v vseh smereh. Tu nastopi vaša domišljija.

Rok svetuje: Podroben opis in postopek najdete na Stenčasu v meniju Knjižnica, podmeni Bivanje v naravi.

Foto: Pija Šarko

Taborni quiche

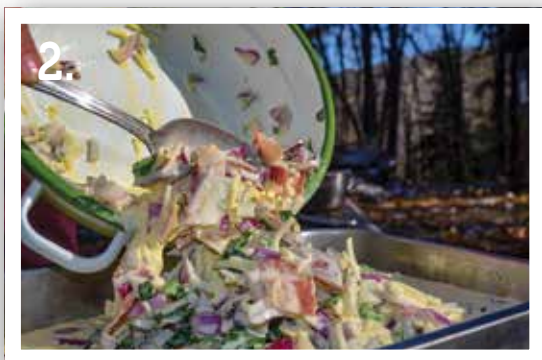
Sestavine: 100 g moke, 220 g margarine, sol, voda, 6 jajc, 350 ml mleka, 2 žlici peteršilja, 350 ml smetane, 2 čebuli, nekaj rezin slanine, riban sir

Potrebščine: velika in manjša posoda, pekač, sač ali peč, nož, deska, skodelice, žlice

Čas priprave: 70 minut

1. Najprej zamesimo testo. Zanj potrebujemo moko, ki jo najprej solimo, nato pa vanjo počasi vmešavamo margarino. Lažje nam bo šlo, če bo margarina nekoliko zmeščana. Po potrebi dodamo vodo, da masa postane gladka. Narejeno testo razporedimo po namaščenem pekaču - količina zadošča za dno pekača dimenzij 18 x 25 cm. Če želimo narediti tudi rob, ki ga quiche navadno ima, naredimo več testa.

2. Nadev pripravimo tako, da na majhne koščke narežemo čebulo in slanino, nato pa ju skupaj z ostalimi sestavinami zmešamo v posodi. Po želji dodamo začimbe, kaj več kot nekaj soli, popra in že vmešanega peteršilja pa niti ni potrebno. Tako pripravljeno mešanico vlijemo na testo v pekaču. Pred peko maso še enakomerno razporedimo.

3. Pekač postavimo v sač ali drugo peč in pustimo peči vsaj 30 minut. Med peko preverjamo napredek, jajčna masa se mora strditi, preverjamo pa tudi testo. Paziti moramo, da jedi zgoraj ne zapečemo preveč in

Quiche je francoska jed, katere osnova je krema iz jajc, smetane in sira ter mešanice dodatkov, kot so meso, ribe in zelenjava, pečenih v slanem testu. Naredite svojo mešanico dodatkov in pripravite quiche po svojem okusu.

da je testo primerno pečeno - zato je pomembna tudi primerna žerjavica pod sačem. Ko je jed končana, jo razrežemo in postrežemo; quiche je samostojna jed, zato ne potrebuje posebne priloge ali omake.

Pravilno shranjevanje prve pomoči

Prva pomoč na taborniških akcijah predstavlja pravi izziv. Če želimo z njo delati kakovostno in varčno, je treba upoštevati kar nekaj pravil.

Glede na tip taborniške akcije in udeležence je treba razmisliti o materialu, ki ga potrebujemo, in njegovi količini, pri tem pa upoštevati rok uporabe. Dodatni izziv, kam shraniti zdravila, predstavljajo poletne akcije in tabori. Pomembno funkcijo imata prevoz ter hranjenje prve pomoči, sicer moramo marsikaj iz kompleta zavreči zaradi pogojev, ki jim je PP izpostavljena. Pri prevozu moramo biti zelo pazljivi. Na soncu parkiran avto lahko doseže visoke temperature. Zdravilo, ki je enkrat izpostavljeno 50 °C, najverjetneje ni več učinkovito (celo škodljivo).

Posebno občutljiva za shranjevanje so zdravila, raztopine za higieno ran, mazila ... Pravila veljajo tudi za tablete in sirupe, saj se sicer pokvarijo. Zdravilo, ki je bilo nepravilno shranjeno, je lahko manj učinkovito, celo škodljivo. Temu tveganju članov ne smemo izpostaviti.

Splošna pravila za hranjenje zdravil:

- na sobni temperaturi (15-25 °C),
- na suhem in temnem mestu,
- v originalni embalaži (preverimo, če je embalaža poškodovana),
- za večino zdravil, zaradi večje vlage, ni primerno shranjevanje v hladilniku, saj se pokvarijo hitreje,
- nedosegljivo otrokom in tistim, ki z zdravili ne znajo rokovati,
- pazimo na čiste roke, higieno okolice ter hrambe zdravil in ostale opreme PP,
- primerno zapiranje pokrovčkov po uporabi,
- preverjanje rokov uporabe in pravil za shranjevanje.

Določena zdravila morajo biti shranjena v hladilniku: inzulin, antibiotični in drugi sirupi, zdravila za zdravljenje alergijskih reakcij, nekateri inhalatorji ...

Pri hrambi zdravil v hladilniku moramo paziti, da:

- je zdravilo zaprto v primerni posodi,

- zdravilo ne zmrzne (ne sme se dotikati sten hladilnika),
- se zdravila, ki jih imamo v hladilni torbi, ne dotikajo hladilnega vložka.

Kako opazimo, da je zdravilo zagotovo pokvarjeno?

- Tablete in kapsule spremenijo barvo, se drobijo, popokajo, se lepijo, zmeščajo,
- sirupi in druge tekočine se zgostijo, spremenijo okus, barvo, vonj,
- mazila in kreme s počenimi tubami, strjeno vsebino, spremembo vonja, če zdravilo izpušča olje ali vodo, spremeni barvo.

Ne pozabimo, da smo odgovorni za posledice. Biti bolničar na taborniški akciji je odgovorno delo, zato je zelo pomembno, da naredimo vse, kar je v naši moči, začeni s pravilnim shranjevanjem zdravil in rokovanjem z njimi.

Položaj Zemlje in Sonca v vesolju

Zemlja je mali planet, ki omembe ne bi bil vreden, če na njem ne bi prebivali ljudje. Človek si je dolgo predstavljal, da je položaj Zemlje v vesolju nekaj posebnega, jo postavljaj v središče vesolja, saj je prav na njej vsemogočni Bog ustvaril ljudi po svoji podobi. Šele odkritja, ki jih je omogočil tehnološki razvoj zadnjih stoletij, so pokazala, da Zemlja v vesoljskem prostoru ne predstavlja nič posebnega. Zemlja je tretji planet od Sonca, ki je naša lokalna zvezda. Če bi se dovolj oddaljili od njega, bi Sonce postalo majhno, drobno, točkasto in ne bi ga več ločili od ostalih zvezd na nebu.

Vse zvezde, ki jih vidimo ponoči na nebu, so torej sonca, bolj ali manj podobna našemu. Še več, to so le nam najbližje zvezde, ki so od nas oddaljene nekaj tisoč svetlobnih let. Vse se nahajajo v enem izmed krakov naše galaksije Rimske ceste. Rimska cesta se razprostira več kot 200 tisoč svetlobnih let v prostoru. Ker je večina zvezd Rimske ceste predaleč, da bi jih videli kot posamezne zvezde, se le-te zlijejo v srebrni trak, ki se vije čez nebo. Nekatere galaksije se združujejo v jate galaksij. Naša, tako imenovana Lokalna jata, šteje okoli 50 galaksij. Od teh je največja Andromedina (M31), takoj za njo pa ji po velikosti sledi Rimska cesta. V jati so še nekatere druge galaksije, kot sta Veliki in Mali Magellanov oblak, galaksija v Trikotniku in druge. Andromedina galaksija, ki je od nas oddaljena dobra dva milijona svetlobnih let, ima celo nekaj satelitskih galaksij, od katerih sta največji M32 in M110. Vse našete galaksije, razen Magellanovih oblakov, lahko pozimi opazujemo s severne poloble, torej tudi iz Slovenije. Najprej poiščemo Kasiopejo, ozvezdje, ki spominja na črko W. Pozimi zvečer jo najdemo skoraj v zenitu. Skozi njo se Rimska cesta vije od jugovzhodnega proti severozahodnemu obzorju. Če smo obrnjeni (približno) proti jugozahodu, pod Kasiopejo najdemo ozvezdji Pegaz in Andromeda. S pomočjo slike poiščemo zvezdo Mirach (beta Andromede), od tod pa ni več daleč do dveh galaksij Lokalne jate M31 in M33. Obe sta daleč stran od mestnih luči vidni že s prostimi očmi. M31 je velika Andromedina galaksija, medtem ko je M33 spiralna galaksija v Trikotniku.

Še nasvet za opazovanje. Za osvetljevanje slik in zvezdnih kart pri opazovanju nočnega neba uporabljajte rdečo svetilko ali rdečo svetlečo diodo. Oči se ob rdeči svetlobi namreč lažje prilagodijo temi pri opazovanju medlih objektov. Poleg galaksij iz Lokalne

jate so na nebu seveda tudi druge - sosednje jate. Za opazovanje le-teh potrebujemo teleskop. Najbolj znane sosednje jate najdemo na severnem nebu na območju Device, Lovskih psov in Berenikinih kodrov, ki so zdaj na nebu šele po polnoči.

Nekatere sosednje galaksije iz Lokalne jate lahko poiščemo tudi sami, če se daleč od mestnih luči ozremo v temno nočno nebo.

Povečan predel neba okoli zvezde Mirach (beta Andromede), kjer najdemo tudi Veliko Andromedino galaksijo (M31) in spiralno galaksijo v Trikotniku (M33).

Pečat vodnika

Vodnik v svojem vodu, rodu in pri članih zagotovo pusti pečat. Pogosto se odraža v njihovih lastnostih, dejanjih, nalogah, energiji in pripravljenosti.

Vir: Priročnik za skavtske voditelje str. 52

Taborniki znamo iz nič ustvariti uporabno, edinstveno, inovativno in nepozabno. Iz palic in vrvi naredimo stojalo za kotliček, iz praznega travnika si ustvarimo domovanje in kraj zabave, z rdečo nitjo se popeljemo v daljne dežele. Podobno znamo iz svojih članov, ki jih sprva ne poznamo in niso naši otroci, ustvariti ljudi, ki postanejo samostojni, solidarni, odgovorni in angažirani.

Vodnik = junak

Zasluge za vzgojo članov imajo vsi posamezniki, ki imajo stik s člani, vendar je v osnovi vodnik tisti, ki največ časa preživi s svojimi člani in jih pogosto spremlja tudi več let. Baden-Powell je v Priročniku za skavtske voditelje leta 1920 zapisal, da ima vodnik pri svojih članih vlogo junaka. S tem ima vpliv na svoje člane, vendar si hkrati naloži veliko odgovornost. Člani natančno opazujejo vodnikove lastnosti, tako vrline kot slabosti, in ga pogosto posnemajo

ter prevzamejo njegov način obnašanja. Vodnik se mora tega zavedati, da še bolj zavestno in dosledno izpolnjuje vse taborniške zakone (str. 17).

Naloge vodnika

Po Baden-Powellovih zapisih vloge vodnika ne smemo enačiti s tem, da je vodnik popoln vodja, vseved ali najbolj občudovanja vreden posameznik. Vodnik naj bi (str. 15):

- **se bil sposoben postaviti na raven svojih članov.** To pomeni, da upošteva otrokove želje in ambicije ter poišče ljudi, ki so jih sposobni urediti v teh aktivnostih.
- **se zavedal potreb, pogledov in želja posameznikov v različnih razvojnih obdobjih.** Ni potrebno, da je znanje naučeno iz učbenikov. Zadostuje, če člane posluša in jim nameni pozornost.
- **se z vsakim članom posebej ukvarjal.** Vodnik naj bi svoje člane spoznal na način, da jim pomaga razvijati njihove dobre lastnosti.
- **pri svojih članih vzbudil čut pripadnosti.** To lahko doseže z vodovim sistemom, kjer se med posamezniki razvijejo tesni odnosi in se preko sodelovanja, spoštovanja in predajanja odgovornosti za različne naloge, znotraj voda razvije občutek pripadnosti in pomembnosti.

Vodnikovi pripomočki za vzgojo

Naše najmočnejše vzgojno orodje je okolje, ki ga ustvarimo in kjer rastejo dobri občutki ter tesni in globoki odnosi, ki jih ustvarjamo. Baden-Powell navaja primer, ko članu damo preprosto nalogo in mu brez nadziranja zaupamo, da bo nalogo opravil po svojih najboljših močeh. Član bo začutil večjo samozavest, ko se bo začel zavedati odgovornosti in tega, da je

Vprašanja za vodnika:

- Kakšni želiš, da bodo tvoji člani čez 10 let?
- Kako bodo člani tvojega voda postali drugačni, ker so te spoznali?
- Kakšen pečat želiš pustiti na svojih članih?

sposoben in zaupanja vreden. Tako pomagamo članom razvijati značaj (str. 51). S tega vidika ni bistvenega pomena, kakšne so naše osnovne aktivnosti, dokler je vodnikova prioriteta, da svoje člane navdušuje nad aktivnostmi, ki jih osebno zanimajo in ki jim bodo v prihodnosti koristile (str. 87). Hkrati naj bi prišlo tudi do oblikovanja, opogumljanja in razvijanja posameznikovih posebnih lastnosti, da se bo član naučil osebne rasti (str. 95).

Za doseganje napisanega ne potrebujemo najbolj naprednih tehničnih pripomočkov, pa tudi ne učbenikov in delovnih listov. Potrebujemo čas, energijo in pripravljenost, da se posvetimo svojim članom. Po tem se razlikujemo od drugih organizacij in smo zmožni ustvarjati posameznike, ki so samostojni, iznajdljivi in zmožni delovati v ekipah. Najbolj zanimivo se mi pri tem zdi, da se to pogosto zgodi samo po sebi, ker smo v sproščenem okolju, kjer vemo, da lahko delamo napake in kjer si brez zadržkov upamo biti to, kar smo. Verjamem, da zaradi pristnosti naših dejanj, občutkov in odnosov postanemo v očeh svojih članov njihovi junaki.

Za konec

Dragi vodnik, zavedaj se, da s svojim trudom, pristnostjo in energijo svojim članom daješ košček sebe in svojega sveta. Mogoče se ti kdaj zdi, da je tvoj vod težaven in brezupen. Kljub temu bodi z njimi sproščen, bodi takšen kot si, pripoveduj in pokaži

Skavtstvo je radostna igra na prostem, kjer se voditelji in dečki kot starejši in mlajši bratje skupaj odpravijo novim dogodivščinam naproti, trugajo in ob tem pridobivajo znanje in veselje, ročne spretnosti in sposobnost služenja.

Vir: Priročnik za skavtske voditelje str. 52

jim stvari, pri katerih si strasten, deli z njimi svoje želje in strahove. Otroci čutijo tvojo pristno vedenje in energijo, pa čeprav tega ne bodo pokazali. Daješ jim veliko več, kot si v temu trenutku predstavljaš in mogoče celo več, kot bi si želel. Ravno s srčnostjo svojih dejanj taborniki ustvarjamo boljši svet, ker spreminjamo svoj notranji svet in notranje svetove ljudi okoli nas.

Viri

Baden-Powell, R. 2015. Priročnik za skavtske voditelje: O teoriji skavtske vzgoje.

Z varčevanjem do boljšega človeka

Varčevanje z dobrinami

Besedilo: Tadeja Rome, Suzana Podvinšek, fotografije: Matic Pandel

Varčevati pomeni, prizadevati si porabiti čim manj. Govorimo lahko o varčevanju denarja ali dobrin, kot so hrana, obleka, električna in posledično energija ter nastali odpadki.

"Vse več je prepričanja, kaj vse zmoremo, in vse manj zavedanja, česa ne smemo storiti naravi," pravi prof. Mihael Jožef Toman. Ta trditev nas prisili, da se ozremo na svoja dejanja ter skušamo živeti boljše in v skladu z naravo.

Če želimo biti res varčni, je pomembno, da se pričnemo zavedati (nastanka) dobrin, spremenimo vsakdanje vedenje, mišljenje in pristop do opravil. Mlade je pomembno vzgajati in učiti, zakaj in na kakšen način je potrebno varčevati, a navade bodo sprejeli le, če jim bomo odrasli vzor. Pomembno je, da spremembe vpeljemo in se jih držimo doma, v javnih prostorih, na taborih in ostalih taborniških akcijah. Napisano vzemite kot dobronamerne nasvete in ideje, kako lahko postanemo še bolj varčni na različnih področjih in živimo v skladu z naravo. Imate dobro idejo, nasvet tudi sami?

Hrana in embalaža

V Sloveniji v povprečju zavrzemo kar 72 kg hrane na posameznika. Da bi ta odpadki čim bolj zmanjšali, je prav, da se zamislimo in skušajmo biti varčnejši.

Kupimo toliko, kot bomo porabili

Z vnaprejšnjim načrtovanjem obrokov zagotovimo, da kupimo ustrezno količino hrane. To velja predvsem za hitro pokvarljiva živila, kot so sadje, zelenjava, meso in določeni mlečni izdelki.

Hrano, ki ne gre na krožnik, zamrznimo

Zmrzovalnik je naš zaveznik. Hrano dlje časa ohrani svežo, zato je priporočljivo, da se poleg zamrzovanja klasičnih živil, kot sta zelenjava in meso, zamrzne tudi ostanke že skuhanе hrane. Seveda je smotno določene jedi skuhati v večjih količinah in jih zamrzniti, saj bomo na tak način privarčevali tudi s časom.

Nova jed iz ostankov

Z malo dobre volje, ustvarjalnosti in raziskovanjem novih receptov lahko pripravimo odlične jedi za naslednji dan. Če je na primer od pečene piščance, ob katerem se je najedla cela družina, ostal del prsi, lahko te uporabimo za pripravo naslednjega obroka, kot so zelena solata s piščancem, piščančja rižota, omaka za testenine ... Recepti so vodilo, kako se pripravi določeno jed in navdih za pripravo jedi. V kolikor sestavine, ki ni ključnega pomena za jed, nimate, ne hitite na vrat na nos v trgovino, temveč jo zamenjajte s podobno sestavino, ki jo imate, ali pa jo preprosto izpustite.

Rok uporabe

Marsikdaj se zgodi, da moramo zaradi neupoštevanja roka trajanja oz. **"porabiti do"** določen artikel zavreči, saj po tem datumu ni več varen za uživanje. Zato je najbolje, da hitreje pokvarljiva živila porabljammo po vrsti, sploh pri enakih ali podobnih artiklih, kot so jogurti, namazi, mleko, salame ipd. Pozorni moramo biti tudi na oznako **"uporabno najmanj do"**, saj ta pomeni, da živila do navedenega datuma ohranijo

pričakovano kakovost, kasneje pa so še vedno varna za uporabo, če smo upoštevali navodila za shranjevanje in če embalaža ni poškodovana.

Kuhajmo doma in si obrok odnesimo s seboj

Namesto da bi vsak dan jedli v menzi, gostilni ali se poslužili hitre ulične rešitve, si lahko okusen in zdrav obrok pripravite doma. Če želite privarčevati tudi s časom, si lahko določene jedi pripravite vnaprej.

Jejte sezonsko in lokalno

Z izbiro sezonske in lokalne hrane privarčujete na energiji, ki se porabi pri prevozu živil, z izbiro ekoloških živil pa se izognete pesticidom, konzervansom in drugim škodljivim snovem. Resda so določena lokalno in ekološko pridelana živila dražja od uvoženih, a je vseeno pametno pomisliti o vidiku zdravja, zmanjševanju ogljičnega odtisa in podpori lokalnega. Še bolje pa je, da se, če imate možnost, lotite gojenja zelenjave, začimb, zelišč, sadja ... na lastnem vrtu, balkonu ali okenski polici.

Nakupujte brez embalaže

Ste se kdaj vprašali, čemu toliko plastične embalaže, ki takoj roma v smeti? Če želite zmanjšati uporabo nepotrebne embalaže, nakupujte na tržnici, kjer vam tudi mlečne izdelke in ribe lahko spakirajo v stekleno embalažo. Semena, oreščke, stročnice, testenine, suho sadje, sladkarije, čistila ipd. pa kupujte na razsip oz. na t. i. rinfuzo. Pred odhodom po nakupih ne pozabite s seboj vzeti večkrat uporabne nakupovalne torbe in vreče oz. vreče iz blaga.

Voda

Je naravna dobrina, ki je nekaterim samoumevna in dosegljiva vsakodnevno, v neomejenih količinah. Drugi pa se srečujejo s pomanjkanjem kakovostne pitne vode, kar povzroča tudi vojne. Nekoč je lahko zmanjka tudi nam. Pogosto se ne zavedamo, koliko vode dejansko porabimo in koliko je zavržemo po nepotrebem. Z vodo je potrebno varčevati vsak dan, saj je njena prihodnost odvisna od nas in našega ravnanja.

Zapiraj pipo

Med ščetkanjem zob in miljenjem zapirajte dotok vode, v nasprotnem primeru zavržete velike količine vode. Prav tako po uporabi ne pozabite zapreti pipe.

Pri gospodinjskih opravilih

Pri kuhanju uporabljajte primerno veliko posodo, tako lahko privarčujete vodo in energijo. Hrane, ki se prime na dno posode, nikar ne drgnite pod tekočo

Miha svetuje: [Skočite na manjjevec.si](http://Skočite.na.manjjevec.si), kjer najdete zemljevid trgovin brez embalaže, mojstre za popravila, o izmenjevanju oblačil pa si več preberite tudi na tekstilnica.si.

vodo, ampak jo raje namočite. Vodo, ki ste jo uporabljali za pranje sadja, solate ali v akvariju, lahko uporabite za zalivanje rož.

Pri ročnem pomivanju posode uporabljajte vodo le med splakovanjem, lahko pa v večjo posodo natočite toplo vodo, pomijete posodo in šele nato pričnete z izpiranjem. Pri nakupu novega pralnega ali pomivalnega stroja upoštevajte količino vode, ki jo porabi. Pomembno je, da stroj uporabljate le, ko je poln. Marsikateri stroji pa omogočajo tudi krajši, "eko" način pranja, kjer se voda segreje na nižjo temperaturo, cikel pranja je krajši, kar vpliva na manjšo porabo.

Na vrtu

V kolikor imate možnost, zbirajte deževnico, ki jo lahko uporabite za zalivanje vrta, pranje avtomobila itn.

Tekstil

Tudi na področju tekstila se lahko marsikaj privarčuje, saj v povprečju vsak Slovenec zavrže kar 14 kg oblačil na leto!

Kupujmo premišljeno in kvalitetno

Na tak način je bolj verjetno, da bomo oblačila uporabljali več let. Če je cena sorazmerna s kvaliteto, bomo seveda odšteli nekoliko več, vendar bomo na dolgi rok privarčevali - tako denar kot tudi energijo, vodo, surovine in delovno silo.

Ponovno uporabimo

Zgodi se, da se določenih, čeprav uporabnih, oblačil po več sezonah naveličamo. Lahko jih ponovno uporabimo kot blago za kakšen drug izdelek, tekstil za v kuhinjo, vrečke, izdelke za domače ljubljence, otroke, pa tudi s člani svojega voda boste zagotovo našli kakšno idejo za vodov sestanek.

Podarite, zamenjajte, kupite v trgovini z rabljenim blagom

V zadnjih letih so tudi k nam prišle trgovine z rabljenimi oblačili, organizirane so izmenjevalnice oblačil, kjer oblačila dobijo nove lastnike in nov pomen. Seveda lahko oblačila, ki jih ne potrebujete več, podarite sorodnikom, prijateljem ali odnesete na Karitas, Zvezo prijateljev mladine ali bližnji center za socialno delo. Če tekstil odnesemo v Center ponovne uporabe ali odvržemo v zabojnike za rabljena oblačila, gredo uporabna oblačila v dobrodelne namene, neuporaben tekstil pa se predela v čistilno volno in krpe.

Elektrika

Si sploh predstavljamo življenje brez električne energije? Dandanes si z njo svetimo, kuhamo, pomagamo pri hišnih opravilih, se zabavamo, komuniciramo ... Sprehodite se po domu in si zabeležite vse naprave, ki uporabljajo električno energijo. Presenečeni boste, kako veliko jih je. Varčevanje z elektriko bi moralo postati navada vsakega. Ne prinaša le prihranka pri stroških, temveč v veliki meri vpliva tudi na naše okolje.

Varčevanje z elektriko pri ogrevanju

Če se ogrevate na elektriko in imate termostat, lahko prihranite ogromno energije. V prostorih, ki jih ne uporabljate vsakodnevno, radiatorje po potrebi vključite ali izključite ter s tem privarčujte. Ko se odpravite na počitnice, termostat nastavite na minimum, s tem se izognete nevarnosti poškodbe vodovoda. Veliko vlogo pri zadrževanju toplote ima tesnenje oken in vrat, ponoči lahko z zavesami in spuščeni roletami poskrbite za dodatno izolacijo.

Varčevanje z energijo pri razsvetljavi

Imejte ugasnjene luči, kadar ni nikogar v prostoru ali je zunaj dovolj svetlo. Uporabljajte varčne sijalke, saj porabijo precej manj energije od klasičnih z žarilno nitko, pri teh se namreč veliko energije izgubi kot toplota.

Energijsko varčevanje v kuhinji

Če za kuhanje uporabljate električni štedilnik, kuhajte v posodi, ki po velikosti ustreza velikosti kuhalne plošče, saj tako preprečite uhajanje energije. Med kuhanjem naj bo posoda pokrita, saj se tako toplota zadrži v posodi. Konveksijske in pečice z ventilatorjem porabijo manj elektrike, tudi peka je hitrejša. V hladilnik ne dajajte vročih ali toplih živil, prej jih ohladite na sobno temperaturo. Tako hladilnik kot zmrzovalnik je potrebno redno čistiti, da v njem ni ledenih oblog, saj se v nasprotnem primeru njuna poraba poveča.

Varčevanje z elektriko pri najrazličnejših napravah

Zamenjajte dotrajane aparate z novejšimi, ki porabljajo manj elektrike in so varčnejši, pri tem bodite pozorni na energijsko oznako. Pralni, pomivalni in sušilni stroj ter podobne naprave po uporabi izključite, zaženite pa jih le, ko so polni.

Kadar električnih naprav ne uporabljate, jih izključite iz električnega omrežja (npr. napajalnike za mobilne telefone), izklopite ali nastavite možnost spanja (npr. računalnike).

Nekatere naprave omogočajo predčasno izključitev, npr. likalnik, pečica, štedilnik, ki jih lahko izklopite nekaj minut preden končate z delom.

Foto: Tea Derguti

Važno je, da potujemo Mitja Lavtar

Ob izbrani temi je popolnoma logično, da tokratni intervjuvanec prihaja z Gorenjske. Mitja Lavtar, za prijatelje Mičo, star 28 let, iz Kranja, ki je bolj poredko doma. Na potovanjih je varčen na ta način, da raje kot z letalom potuje z drugimi prevoznimi sredstvi in peš, pa naj gre v Idrijo ali Istanbul. Vsekakor pa pri njem ne boste stradali (zgodb in prigod), je odličen gostitelj in tabornik po srcu.

Praviš, da ti je taborništvo v obdobju osnovne šole veliko pomenilo.

Bil sem v Kokrškem rodu. V petem razredu smo imeli šolo v naravi v Marindolu, kjer sem se navdušil nad taborništvom. Tabornik sem ostal le kakšni dve leti zaradi dveh razlogov. Prvi je bil vaterpolo, saj smo v času taborjenj, zimovanj potovali na priprave ali tur-

nirje. Drugi pa je bilo nezanimanje za taborništvo kot organizacijo. Rad sem taboril, se družil in učil, nisem pa bil toliko za izpite, prvo pomoč, vsakotedenska srečanja v šoli, ki je v tistem času nisem imel ravno najraje. Taborništvo sem dojemal predvsem kot pobeg v naravo in dobro družbo, ne kot še eno institucijo.

Kakšna taborniška prigoda?

V tistih časih sem se veliko gibal, rastel in bil stalno lačen. Tako sem se že zgodaj naučil nekaj zelo pomembnega: najbolj strateško prijateljstvo je tisto s kuharico. Tako sem ji včasih kaj pomagal, rekel kakšno prijazno besedo in pohvalil jedi, pa sem imel običajno dvojno porcijo in na koncu taborjenja tudi diplomo za najboljšega jedca, ki jo še vedno hranim in sem nanjo zelo ponosen. To je bil gotovo moj največji in morda celo edini taborniški uspeh.

Trenutno delaš kot turistični vodnik. Koliko imaš besede pri oblikovanju potovanja?

Zdaj kakšno leto vodim skupine pri Agenciji Oskar na Islandijo, Indonezijo, Maroko, Tajsko, Balkan, Egipt in krajša srednjeevropska potovanja. Filozofija agencije je, da niso ključne destinacije, temveč doživetja. Tako je avtorstvo vodnika v tem, da znotraj danega programa, ki ga oblikujejo komercialisti, skupini pričara čim boljše vzdušje ter nepozabna doživetja. Zato je to čudovito in izjemno kreativno delo.

Kaj najraje pokažeš svoji skupini in v katerem delu najbolj uživaš?

Skupinam najraje pokažem kakšno skrivnost, ki je ni v programu in je ostali ne poznajo. Nekaj lepega, kar sem tudi na svojih samostojnih potovanjih doživel, pa bi to srečo rad delil naprej. Sicer pa je delo vodnika sestavljeno iz treh delov: priprave, izvedbe in vrednotenja potovanja. Jaz zelo uživam v pripravah, saj moram stalno spoznavati različne kulture, veliko brati, gledati filme, poslušati glasbo, govoriti s ljudmi, potovati; potem pa v drugem delu vse to deliti s sopotniki, kar je lepa osebna preizkušnja. Tretji del je še najmanj zanimiv, a zelo pomemben za naprej.

S Projektom Slovenija raziskuješ domači prag, zakaj vztrajaš?

Že pri 23 letih sem obiskal več kot 50 držav in doživel veliko norega. Ugotovil sem dve stvari: da imam pri svojih potovanjih zelo rad izzive (npr. celo poletje po Evropi spati na ulicah in v parkih, kolesarjenje v Istanbul) ter da sem videl veliko sveta, Slovenije pa zelo malo. Tako sem združil obe ugotovitvi v Projektu Slovenija, v katerem želim obiskati vsa slovenska naselja. Po skoraj 2/3 projekta lahko rečem, da tujina ni nujen element dobrega potovanja in da za dobro avanturo ni treba na drug konec sveta. Popotniki,

s katerimi se družim v Mjanmaru, so mi bolj podobni kot neka ženica, ki jo ustavim v Prekmurju. Čas je, da Slovenci začnemo raziskovati tudi svojo domovino.

Ampak selfi iz Idrije je manj kul od tistega iz Avstralije, kajne?

Zakaj je pomembno, da poznamo lastno državo?

Raziskovanje lastne države ima kar nekaj prednosti: je razmeroma poceni in vzame manj časa, po drugi strani pa lahko prinese boljše razumevanje naše kulture, naroda, ljudi in na koncu lastne identitete. Vsaj jaz svojo pot dojemam tako. Vsak pa ima svojo.

Kakšno je tvoje poletje v gorah?

Pred leti sem zapustil marketinško podjetje. Delali smo dobre stvari in kot turistični strateg sem dobil neprecenljive izkušnje, ampak ta pokvarjeni svet ni bil zame. Tako sem si oprtal nahrbtnik in se šel za kakšen mesec v hribe malo "očistit". Hodil sem vzdolž Slovenske planinske poti. Del poti mi še ostaja in upam, da bom letos našel čas, da se sprehodim do Ankarana, kjer se pot konča.

Kaj si želiš doživeti v tem letu?

Za letos imam velike načrte na študijskem, poslovnem in osebnem področju. Veliko jih je, zato bom moral dobro premisliti in vse uskladiti. Predvsem bi rad vse naredil dobro in s srcem ter se pri tem zabaval. Če si kaj zares želim, je to, mogoče obiskati Bejrut. Ne vem, zakaj, ampak že dolgo si želim tja. Pa Ankaran, peš z Vogla.

Foto: arhiv intervjuvanca

TABORNIKI

Pozabljene stvari z Zleta

Kdor od čarobne poletne dogodivščine še kaj pogreša, album najdenih stvari najde na Stenčasu. Srečni najditelji svojih predmetov na fotografijah se lahko oglasijo na sedežu ZTS na Einspielerjevi 6 v Ljubljani vsak delovni dan med 10. in 15. uro.

Priložnost za prvo zaposlitev pri tabornikih

Leto 2018 je prineslo priložnosti za nove izzive, zato se je pisarna ZTS odzvala na javni razpis Zaposlovanje na področju mladinskega dela v mladinskem sektorju Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Tako dvema nadobudnima tabornikoma oz. tabornicama ponujamo možnosti razvijanja kompetenc ter strokovnega in osebnega razvoja v obdobju devetih mesecev. Več informacij o razpisanih delovnih mestih najdete na Stenčasu.

Torej, če še niste dopolnili 30 let, vabljeni, da se prijavite z življenjepisom v slovenskem in angleškem jeziku na urska.bratkovic@taborniki.si do **15. 1. 2018** do **12.00**.

Razpis za nagrado Skavt Peter

Komisija za program za mlade v ZTS razpisuje nagrado Skavt Peter. Ob tem želijo poleg deljenja dobrih akcij in idej podati tudi zahvalo vsem našim prostovoljcem, ki ure in ure svojega prostega časa vlagajo v vzgojo mladih.

Nagrado komisija podeljuje v dveh kategorijah:

- najboljša rodova/vodova akcija,
- najboljša taborniška akcija.

Rok za oddajo prijav je **1. 2. 2018** z oddajo prijavnega obrazca, ki ga poleg razpisa najdete na Stenčasu.

Izberi si svojega coacha PP

Coach PP je nova vloga v taborništvo, ki jo prinaša program za popotnike in popotnice, čigar glavna naloga je, da popotnika ali popotnico podpira pri doseganju izzivov, ki si jih je sam zastavil ali zastavila. Coach je PP-ju v veliko oporo s pomočjo spremljanja njegovega napredka, zastavljanjem pravih vprašanj, podporo pri kovanju načrtov in na koncu seveda tudi s priznanjem za dosežen napredek. Zdaj si lahko PP-ji sami izberete coacha PP, s katerim bi se radi podali na pot raziskovanja sebe, premagovanja izzivov in doživljanja norih avantur! Na strani tapos.taborniki.si najdete pod menijem O programih zavihek Izberi si coacha PP, kjer se nahajajo opisi vseh coachev, ki so vam trenutno na voljo in kontaktni obrazec.

V Pjongčang odpotujeta ...

V poštni nabiralnik smo pred kratkim prejeli zelo zanimivo povabilo iz Južne Koreje. Korejska skavtska organizacija namreč v času zimskih olimpijskih iger organizira svetovni olimpijski tabor mladih za 300 tabornikov z vsega sveta.

Svetovni olimpijski tabor mladih bo potekal med 22. in 26. februarjem 2018, v provinci Gangwon, kjer bodo v mestu Pjongčang potekale 23. Zimske olimpijske igre. Udeleženci bodo imeli priložnost v olimpijskem duhu spoznavati kulturno raznolikost sveta. Organizatorji pripravljajo številne zanimive aktivnosti, med njimi tudi ogled nekaterih olimpijskih tekem.

Priložnost je res izjemna in želeli smo jo ponuditi vsem vam, zato smo v zadnjih dneh decembra objavili razpis, na katerega se je lahko prijavil katerikoli tabornik med 15. in 26. letom starosti. Prejeli smo številne prijave in če bi lahko, bi z veseljem udeležbo omogočili prav vsem. Na koncu smo se odločili, da naj udeležence določi usoda. Tako smo izžrebali Tea Horvat iz Celja in Pijo Šarko iz Postojne.

Želimo jima srečno pot, veliko novih prijateljstev in norih dogodivščin. Mi pa se že veselimo izčrpnega poročila, ki ga boste lahko prebrali v marčevski številki Tabora.

Foto: Patrick Bončina

Tea: Ena izmed mojih večjih strasti so potovanja. Zelo rada potujem, sploh pa z dobro družbo, ki je ponavadi kar taborniška.

Foto: Jure Pučnik

Pija: Taborništvo, šport in fotografija - tri besede, ki dajejo smisel mojemu življenju. Skozi taborniške dogodivščine sem spoznala, da lahko pri tabornikih preizkusiš veliko različnih vlog in skupaj povežeš več različnih stvari.

Vrednost taborniške izkušnje

Velikokrat slišimo, da so taborniki poceni in tako naj tudi ostane. Zato smo pripravili nekaj nasvetov o tem, kako lahko privarčujemo le pri sredstvih, ne pa tudi pri lepi izkušnji za naše člane.

1. del

Pri tabornikih se zadeve velikokrat ustavijo pri denarju. Vse prevečkrat naše delovanje usmerja težnja k temu, da s čim manjšim zneskom, ki ga imamo na voljo za določeno akcijo, udeležencem ponudimo, kar se da največ. Odločitve o tem, kaj bomo jedli, kdo bo kuhal, kakšen bo program, kaj vse lahko ponudimo tabornikom ter kdaj in kam bomo šli, so vse prevečkrat odvisne od tega, koliko nas bo akcija stala. Nujno je premisliti o ceni akcije, višini članarine, ki jo bomo postavili in ostalih stroških.

Taborništvo za vse

Nujno potrebno je slediti ideji, da naj bi bili taborniki namenjeni vsem, ne glede na vero, raso, prepričanje, predvsem pa ne glede na socialno stanje posameznika. In glede na to, da težimo k temu, da bi taborniško izkušnjo omogočili vsakemu posamezniku, moramo vedno gledati na to, kaj lahko za to naredimo, predvsem pa kako visoka naj bo članarina in koliko

nas bodo posamezne akcije stale, saj cena velikokrat vpliva na število udeležencev akcije.

Lokacija je ključna

Največji strošek je odločitev o tem, kje bomo akcijo izvedli, saj ceni prevoza in najema koč predstavljata največji delež stroškov. Zato gremo najraje na lokacije, ki so nam blizu, v lastne kočice ali na preverjene in cenejše destinacije. Kar ne bi smelo predstavljati velikega problema, saj uspešno akcijo naredita pester program in vodniki. Za uspešno akcijo je velikokrat potrebna zgolj dobra in vesela družina. Pa vendar lahko vedno ista kočica ali taborni prostor postaneta dolgočasna in ju je pametno občasno zamenjati. Kot rešitev se ponuja brezplačna izmenjava koč med rodovi - predvsem istega območja, saj so si ti tudi geografsko najbližje, kar znižuje stroške prevoza, - ali sodelovanje z gasilci, civilno zaščito, planinci, ki imajo v upravljanju kočice in nam jih lahko ponudijo po nizki ceni ali zastonj, v zameno za uslugo, ki jo ponudimo omenjenim organizacijam (izposoja opreme, izvedba delavnic, sodelovanje na njihovih akcijah, pomoč pri organizaciji pohodov, reševalnih akcij).

Razvijajmo odnose z lokalno skupnostjo

Zelo pomembno je sodelovanje s Slovensko vojsko, ki nam nudi brezplačne prevoze opreme, z lokalno enoto SZ lahko tako vzpostavimo tesnejše sodelovanje, ki prinaša obojestranske koristi. Zelo pomembno je tudi sodelovanje z občino in lokalno skupnostjo, ki s seboj prav gotovo prinaša finančne ugodnosti.

Potrebno je biti aktiven in iznajdljiv, predvsem pa je potrebno dobro načrtovati in izkoristiti vsako priložnost ter razpis, ki se nam ponudi. Brez dobrega načrta, trdega dela in dobre volje ekipe posameznikov nam ne more uspjeti.

O čem odločamo, ko volimo

Na marčevski skupščini ZTS bodo potekale volitve organov ZTS. Njihov namen je, da skupaj sooblikujemo pot za naprej.

Marca minevajo tri leta od zadnjih volitev ZTS, s tem pa se bližamo koncu mandata, ki je bil podeljen starešini, članom izvršnega in nadzornega odbora ter častnega razsodišča ZTS. Tokrat bomo na skupščini odločali, kdo bo naslednja tri leta vodil našo organizacijo.

Volitve so proces skupinskega odločanja, preko katerega volivci med kandidati izberejo tiste, ki jih bodo vodili in predstavljali v naslednjem mandatu. V ZTS volitve izvajamo vsaka tri leta na volilni skupščini. Vendar pa volilne pravice nimajo vsi člani skupščine. Svoj glas za kandidata lahko oddajo le načelniki in starešine registriranih rodov oz. največ dva pooblaščenca iz teh rodov. Za razliko od odločanja o ostalih sklepih skupščine, kjer se glasuje z dvigom rok, so volitve tajne; vsak delegat z volilno pravico prejme volilne lističe, ki jih odda v volilno skrinjico.

Postopek volitev na volilni skupščini vodi volilna komisija. Sestavljajo jo trije člani, ki jih lahko ob njihovi privolitvi predlagajo rodovi, območne organizacije ali posamezniki, končno sestavo pa potrdi izvršni odbor ZTS (IO ZTS). Delo komisije se začne s pripravo razpisa za volitve, v katerem so opredeljeni pogoji, ki se pričakujejo od kandidatov za posamezno funkcijo. Po roku za oddajo kandidatur volilna komisija opravi pregled prispelih kandidatur in po potrebi podaljša rok, do katerega lahko rodovi, organi območnih zvez ali drugi organi ZTS predlagajo kandidate za funkcije.

Koga pravzaprav volimo? Vsaka tri leta volimo člane štirih organov, ki delujejo v vodstvu zveze. Starešino ZTS, ki predstavlja in zastopa ZTS, in izvršni odbor ZTS, ki ga sestavljajo načelnik ZTS ter resorni načelniki (program za mlade, vzgoja in izobraževanje ter delo z odraslimi, mednarodna dejavnost, odnosi z javnostmi, zakladnik). Izvršni odbor v času mandata vodi delo zveze in izvršuje politike in usmeritve, ki jih sprejme skupščina. Volimo tudi tri člane nadzornega odbora, katerih naloga je spremljanje dela IO ZTS in pregled nad finančnim in materialnim poslovanjem zveze ter opozarjanje na nepravilnosti, in pet članov častnega razsodišča ZTS, ki odloča o sporih na podlagi določil statuta ZTS.

Na volitvah člani rodov odločamo, kdo bo naše vodstvo naslednja tri leta. Zato je pomembno, da vemo, kaj je naloga posamezne funkcije, in da se znamo odločiti, kdo je najprimernejši kandidat za to funkcijo. Volitve so način, kjer lahko vsak enakovredno izrazi svojo voljo. Vendar pa je poznavanje postopkov in določil ter ustvarjeno mnenje premalo za uspešnost volitev - brez kandidatov nimajo volivci koga izbirati. Zato vabilo vsem, ki vidijo izziv v vodenju največje mladinske organizacije v Sloveniji, da oddajo svoje kandidature.

Miha poziva: Vse kandidate in kandidatke, ki želite prispevati k razvoju taborništvu v Sloveniji in suetu, da zberete pogum in stopite na pot delovanja na državni ravni. Razpis in prijavnica najdete na Stenčasu, rok za prijavo je 1. 2. 2018.

Novosti in smernice izobraževanj

Drugi vikend decembra je na idilični Pokljuki potekal dvodneni KVIDO posvet, kjer so se zbrali izobraževalci.

Sobota je bila namenjena razmisleku in pogovoru o novostih, različnih orodjih za izvajanje programa ter debati o skupnih ciljih in izvedbah tečajev ZTS; nedelja pa pregledu smernic, ki smo jih trenutni IO ZTS oblikovali s pomočjo udeležencev Kolegija načelnika.

Kdo, kaj?

KVIDO posvet je zadnja tri leta namenjen vsem izobraževalcem - članom timov, ki načrtujejo in izvajajo nacionalne ZTS tečaje oz. izobraževalne dogodke. Sem spadajo tudi vodniški tečaji, ki se sicer izvajajo po območjih, a gre za nacionalne tečaje ZTS.

Namen posveta je ustvariti prostor, kjer se izobraževalci enkrat letno spoznamo z novostmi, plani dela za naprej, stik omogoča prostor za razvoj debat različnih stališč in razmišljanj. S poznavanjem celotnega izobraževalnega ustroja in del(ov)a(nja) različnih timov, pa lahko posamezni timi pripomorejo k doseganju skupnih ciljev KVIDO v ZTS.

Letošnji posvet

Sobota je bila namenjena petim pomembnejšim temam, ki bodo (ne)posredno vplivale na načrtovanje in izvajanje naših državnih tečajev:

- Seznanili smo se z novo, dodano dimenzijo taborniškega pristopa (skavtske metode) - skupnostjo - jo interpretirali in umestili v delovanje ZTS.
- Spoznali smo orodja za izvajanje programa in si izmenjali dobre prakse. Vsak izobraževalec je primer vsakega orodja dobil tudi za uporabo in predstavitev v svojem rodu. Podrobneje smo spoznali orodja Vodova dila, Prokarte s plakatom, igralne karte, Idejnik in metode pridobivanja idej ter knjižico vzgojnih ciljev posameznih starostnih vej.
- Seznanili smo se z novim načinom izdelave finančnega načrta in sledenju porabe financ, ki ga bomo uporabljali za vse dogodke na nacionalni ravni.
- Pregledali smo cikel delovanja odraslega prostovoljca, ki predstavlja temelj dokumenta VIDOP (Vloga in delovanje odraslih prostovoljcev).

- Seznanili smo se s progresivno pedagogiko, pedagoško metodo, na kateri je Baden-Powell osnoval metodo dela v skavtstvu, ki jo pravzaprav sestavljajo elementi Programa za mlade. Nato smo izvedli vajo vizualizacije, kjer smo ozavestili vzgojni ideal, vzgojne cilje in aktivnosti ter to povezovali z našimi tečaji in delom.

V nedeljo smo se seznanili s strateškimi smernicami za mandat 2018-2021, ki so bile definirane po analizi potreb v sklopu delavnice na Kolegiju. Fokus bo na implementaciji Programa za mlade. Vse strukture KVIDA bodo delale v smeri, da se Program za mlade kakovostno izvaja v celotni organizaciji, pri čemer je treba poskrbeti za standardizacijo in osmislitev tečajev, kakovostno podporo odraslih prostovoljcev in strategijo integracije ter zavedanje vzgoje pri izvajanju programa.

Izobraževalci so na koncu pripravili akcijski načrt za nadaljnje skupno delo do marca 2018.

Najvišje priznanje za dosežke v mladinskem delu - za Zlet

Ekipe Zleta ZTS 2017 je 27. novembra 2017 prejela državno priznanje za izvedbo izredno uspešnega, odmevnega in koristnega projekta v mladinskem sektorju. Gre za najvišje priznanje Republike Slovenije za dosežke na področju mladinskega dela oziroma popularizacije mladinskega dela in se podeljuje z namenom zahvale za izjemne dosežke v mladinskem sektorju.

Nagrade so prvič podelili 17. maja 2012 v Ljubljani. Od takrat se podeljujejo vsako leto, in sicer v treh kategorijah:

- državno priznanje za prispevek k uveljavljanju mladinskega sektorja,
- državno priznanje za izvedbo izredno uspešnega oziroma odmevnega in koristnega projekta v mladinskem sektorju in
- državno priznanje za kakovostno in uspešno delo na področju mladinskega dela v daljšem časovnem obdobju.

Zveza tabornikov Slovenije je nagrado letos prejela prvič. Morda bo zvenelo hvalisavo in samovšečno, a dozdeva se nam, da taborniki morda premalokrat kandidiramo za takšne zadeve. Predlagatelj je namreč lahko fizična ali pravna oseba, ki predhodno pridobi soglasje kandidata. Glede na to, kakšne projekte nam na različnih ravneh uspe izpeljati zgolj z vložkom prostovoljskega dela, širša javnost kar premalokrat sliši za nas. Zato naj nam bo letošnje priznanje vsem v ponos in hkrati tudi opomnik za v prihodnje - zmoremo, obvladamo, zakon smo. Zakaj ne bi vsi vedeli za to?

Priznanje kot nagrada in zahvala

Kot je zapisano na strani Urada RS za mladino, želijo s podelitvijo državnih priznanj predvsem:

- pospeševati zavedanje o pomenu mladinske politike za mlade in še posebej zavedanja o prispevku, ki ga ima mladinski sektor za ekonomski in družbeni razvoj;
- pospeševati družbeno priznanje mladinskega dela za ekonomski in družbeni razvoj, še posebej številnih

- neformalnih in priložnostnih učnih aktivnostih;
- priznati organizacijam in posameznikom dosežke na področju mladinske politike in mladinskega dela;
- promovirati primere dobrih praks in strategije ter programe za kakovostno delo v mladinskem polju.

Med dosedanjimi prejemniki nagrad tako najdemo različna kulturna in umetniška društva, lokalne mladinske centre, zavode kot so Ypsilon, BOB, Tipovej, pa društvo IMPRO in Center za pomoč mladim. Posamezniki, ki so prejeli priznanje za izjemne dosežke v mladinskem sektorju, so Marko Breclj, Dragica Marinič, Patricia Cular, Jan Peloza, Uroš Skrinar, Marja Guček in letošnji dobitnik Janez Plevnik, dolgoletni vodja mladinske kartice v Sloveniji.

Zakaj je Zlet 2017 prejel tako visoko priznanje, niti ni vprašanje, kljub temu pa si lahko obrazložitev preberete med novicami na Stenčasu. Še enkrat čestitke organizacijski ekipi!

Eno dobro delo na dan

V prvem tednu decembra je na Gorenjskem že kar tradicionalno potekal Teden dobrih del.

Foto: Gašper Kristanec

Letos se je organizacijska skupina Rodu Stane Žagar - mlajši odločila, da akcijo razširi na celotno območje GOOT-a. Udeležencev iz osmih različnih rodov je bilo preko 250, kar je rekordno število. Dobrodelneži so bili zelo različnih starosti, tako da smo na zaključni prireditvi v Svetem duhu pri Škofji Loki lahko videli rutke vseh barv. Promocija same akcije je začela potekati že v oktobru, s prvimi dejavnostmi pa smo začeli v decembru. Skupaj smo opravili več kot 1800 dobrih del.

Osnovna ideja ustanovitelja skavtskega gibanja je bila, da bi vsak tabornik naredil vsak dan eno dobro delo. In to smo vestno izpolnjevali cel teden, ko smo opravljali dobra dela - od majhnih do velikih, bolj obsežnih. S Tednom dobrih del smo se poskušali dotakniti več življenj. Projekt ni vplival le na posameznike, ampak tudi na manjše skupine ljudi.

Vodniki so v vodih s svojimi člani delali tudi skupinska dobra dela. V Kranju smo na primer obiskali dom za ostarele, kjer so udeleženci starejšim občanom polepšali dan. Taborniki iz Škofje Loke so pomagali društvu za zaščito živali, žirovski taborniki pa so zbrali ogromno oblačil, ki so jih podarili Karitasu. Tako smo idejo taborništva v decembru širili v še večjem krogu kot običajno. V zahvalo smo dobili prijazen nasmeh čistilke in piškote, ki nam jih je dal kuhar. Nismo pa pričakovali priznanj in pogostitve, ki smo ju bili deležni na zaključni prireditvi. Zanimivost: tudi omenjena pogostitev je bila v duhu dobrodelnosti

in taborniških nazorov, saj je zanj poskrbel Robin Food - rešitelj presežne hrane.

Dogodki oziroma akcije, kot je ta, niso dobre le zaradi samih dobrih del. Taborniki se s tem duhovno razvijamo, izpolnjujemo vzgojne cilje in stremimo k boljšemu svetu. Odmev projekta je bil zelo pozitiven in razveseljujoč. Lokalne skupnosti so bile vesele in zadovoljne, vodniki so začutili, kako pomemben in velik je njihov vpliv na člane ... Kaj pa sami člani? Po mojem mnenju so se člani učili skozi zabavo, kar je najpomembnejše. Poglobili so svoj odnos do prostovoljstva, spletni nove vezi in se naučili o pomenu prostovoljstva ter zadovoljstvu, ki ga prinese nesebično delo.

Foto: Davor Kržišnik

50 let delovanja odreda Mihajlovac

Člani kluba Hrčki smo prvi vikend decembra preživel v Beogradu, kamor smo bili povabljeni na proslavo ob petdeseti obletnici delovanja Odreda izviđača Mihajlovac.

V četrtek smo se odpravili na naše potovanje v skoraj 500 kilometrov oddaljeno srbsko prestolnico, kamor smo prispeli v večernih urah. Po napornem in hkrati prijetnem dnevu smo odšli k prijatelju Miči, ki je kot naš gostitelj poskrbel za odlično klepet. Naslednji dan smo obiskali občino Beograd - Čukarica, kjer nas je sprejel podpredsednik, zadolžen za mladinski sektor. Predstavili smo delovanje taborniške organizacije v Sloveniji in kako občine pomagajo pri uresničevanju naših ciljev. Razvila se je zanimiva debata, kjer so primere dobre prakse predstavili tudi taborniki iz odreda Skavt iz Kumanovega v Makedoniji ter taborniki iz odreda Kota 797 iz Zvečana na Kosovu. Bili smo počaščeni, ko je predstavnik občine ob koncu povzel, da se bo občina Beograd - Čukarica kar najbolje potrudila, da omogoči vsaj približno takšne pogoje, kot jih imamo v Sloveniji. Razšli smo se s povabilom na njihov zlet, ki bo potekal drugo leto ravno v tej občini, na Adi Ciganliji. Nadaljevali smo

z obiskom Rdečega križa Čukarica, ki je ena najboljših enot Rdečega križa v Srbiji. Predstavili so nam svoje delovanje in poudarili izjemno sodelovanje z zvezo tabornikov občine Čukarica. Preostanek dneva smo izkoristili za ogled mesta, izmenjevanje zbirateljskih stvari in pojedino z najboljšimi špikanimi čevapčiči. Po napornem dnevu smo vsi eden za drugim popadali v postelje in trdno zaspali.

V soboto smo se udeležili prireditve ob petdeseti obletnici Odreda izviđača Mihajlovac. Odred (po naše rod) Mihajlovac je eden najstarejših delujočih rodov v Srbiji, ki deluje neprekinjeno že od leta 1967. Sprva so delovali kot samostojna in neodvisna četa, leta 1971 pa so prerasli v odred Mihajlovac. So tudi 30-kratni prejemnik naziva "Odred orlova" za najboljšo enoto v Srbiji. Odred je v Srbiji in celotni regiji poznan po izvedbi taborniškega sejma, kjer zbiralci razstavijo svoje zbirke. Zadnji dve leti smo tudi Hrčki stalni razstavljalci in lahko se pohvalimo z dvema zaporednima pokaloma za najboljšo razstavljeno zbirko. Na

prireditvi so člani odreda imeli govore, peli in podelili znake odreda, bronastega smo si prislužili tudi Hrčki. Sledilo je druženje in prava srbska zabava, kjer dobre volje ni manjkalo. Naše prijetno potovanje smo zaključili v nedeljo, ko smo se z novimi spomini in poznanstvi vrnili domov.

Mednarodna zasedba na proslavi.

Pustiva se VNETI

Luč miru iz Betlehema je tradicionalna decembrska akcija, ki ne prinaša le miru, temveč med ljudi deli nasmeh in srečo ter sklepa nova prijateljstva.

Foto: Tinkara Ošlovnik

Poslovil se je decembrski vrvež, ugasnila so vsa razsvetljena mesta in življenje se je vrnilo na stare tirnice. Končno malo časa, da pogledamo nazaj, preden si zastavimo nove cilje.

Vsako leto se številni avtobusi iz celotne Evrope odpravljajo na Dunaj po plamen. Letošnje popotovanje se je za 50 tabornikov iz Zreč, Šempetra v Savinjski dolini, Celja in Slovenj Gradca pričelo na deževno petkovo popoldne 12. decembra. Dolga vožnja je bila namenjena sklepanju novih prijateljstev. Zvečer smo odšli na božični sejem, kjer smo si, razdeljeni v vode, ogledali v lučke oblečena drevesa in si na eni izmed stojnic privoščili otroški punč. Noč smo preživeli pri avstrijskih tabornikih. Naslednje jutro smo se s podzemno železnico odpeljali do prirodoslovnega muzeja. Po ogledu vseh majhnih in velikih eksponatov je prišel čas za kosilo - dunajske zrezke. Sledil je sprejem LMB-ja v cerkvi sv. Frančiška Asiškega. Med sprejemom smo se spoprijateljili s taborniki z Madžarske, Poljske, Nemčije ... Kot se za mednarodne akcije spodobi, smo si izmenjali tudi rutice. Pridobljeni plamen smo shranili na varno in se odpravili nazaj v center mesta.

Letošnje geslo je "Pustiva se VNETI". Govori o tem, da posameznik lahko sprejme plamen in gori, vendar bo neskončno srečnejši, če bo to naredil še z nekom.

Plamen se v številnih slovenskih mestih preda tamkajšnjim katoliškim skavtom in tabornikom. Ti pa LMB raznašajo med sokrajane ter na šole in podjetja. Uradni slovenski nosilci luč ponesejo do

Poslanica:

Začelo se je v votlini, daleč stran od mene in tebe, ko se je zgodil čudež. Prišel je za vse, da bi vžgal naša srca. Bil je kot prižgana sveča, ki sveti le tako, da se daruje. Mnogi so se bali, da bi se jih plamen dotaknil, tiste pa, ki so ga sprejeli, je povabil, da svetijo skupaj in v nemajo druge.

Prepotoval je dolgo pot, da je danes lahko pred menoj in pred teboj. Kaj bova naredila z njim? Lahko se obrneva stran in sva še naprej pusti sveči, ki se bojita, da bi se ju plamen dotaknil. Ali pustiva, da iz mene in tebe naredi naju, da ga širiva naprej. Kaj bova vzela danes? Je zopet dovolj samo sveča ali bova tokrat sprejela plamen?

Plamen tudi med krajane. Foto: Arhiv ROŽ

predsednika vlade, predsednika države, radia Ognjišče, generalne policijske uprave, veleposlaništva Združenih držav Amerike v Sloveniji, Državnega zbora, Ministrstva za okolje in prostor, Urada RS za mladino ...

Filmski zaključek leta

Dolga vrsta božičkovih kap se je vila pred Vilo Lučko na zadnji taborniški petek v letošnjem letu. V zraku je bil vonj po sveže pečenih piškotih in pokovki. Varnostnika na vratih sta skrbno pregledovala vstopnice za kino, ki so jih otroci nemirno mečkali v rokah. Prišli so namreč v Božični kino. Vodniki so se za en dan prelevili v božičkove pomočnike in delili pokovko nestrpnim obiskovalcem kino predstave. Ko so se luči v kinodvorani ugasnile, se je slišalo samo še glasno hrustanje pokovke. Mlajši obiskovalci so uživali ob božično obarvani risanki, starejši pa so se nasmejali ob filmu o škratu. Kino predstave je bilo čisto prehitro konec. Ko smo bili z mislimi že pri dišečih piškotih v predddverju, pa je nekdo glasno potrkal na vrata. Oblečen, v rdečo obleko, velike črne škornje in dolgo sivo brado, je v kinodvorano vstopil Božiček. Prinesel nam je vrečo bonbonov in vsakemu podaril broško, ki bo krasila naše rutice. Ker so ga njegovi jeleni nestrpno čakali na strehi, se je kmalu poslovil od nas in odhitel zavijati darila, ki so nas na božični dan pričakala pod jelko. Mi pa smo pohrustali vse piškote, ki so jih spekli naši pridni starši, pomahali vodnikom v pozdrav in odhiteli počitnicam naproti.

Ajda Čebul

Foto: Tina Rotnik

Podeljevanje prestižnih nagrad

V Rodu skalnih taborov Domžale smo že četrto leto zapored priča podeljevanju najprestižnejših nagrad t. i. zlatih skalc. Gre za priznanja tabornikom iz našega rodu, ki jih podelimo za najrazličnejše dosežke. Prireditev, kjer so se podeljevale nagrade, se je odvijala pred božičem v Kulturnem domu Ihan. Prireditve se je udeležilo več kot 50 tabornikov iz Rodu skalnih taborov Domžale, od tega jih je ducat prireditve zrežiralo

in uprizorilo. Letos se je podelilo kar 23 zlatih skalc. Tako se je podelilo nagrado za najbolj domiselni ogenj, najboljši skok v vodo, najlepšega tabornika in najlepšo tabornico v rodu ter za mnoge druge resne kot tudi zabavne nominacije. Seveda ne smemo pozabiti na dejstvo, da gre za ugledno prireditve, k čemur sodi le najboljša obleka in drža. Ne zgodi se vsak dan, da vidiš tabornike v elegantnih oblekah namesto v strgani trenirki in sprani kratki majici. Kljub temu si je moral vsak nadeti tudi taborniško rutico. Da pa sama prireditve ni bila tako monotona, smo za vmesni program pobrskali po arhivu fotografij in poiskali stare fotografije še vedno aktivnih članov. Občinstvo je moralo prepoznati osebe, fotografije pa so prinesle nasmeh na obraze prav vseh v dvorani. Prireditve, kot je podelitev naših zlatih skalc, zelo dobro prispevajo, ne samo k zabavi in boljšemu razpoloženju, temveč k še dodatnemu povezovanju znotraj rodu.

Gašper Petrovič

Foto: Rok Ljubešek

Čajanka v Topolšici

Taborniki iz Topolšice smo si v decembru priredili tradicionalno čajanko, ki pa smo jo letos izvedli v razširjeni obliki. Poleg prehoda, smo imeli tokrat še taborniško žurko. Pričeli smo z ogledom filmčka, ob katerem smo se spomnili na našo 10. obletnico ponovnega delovanja rodu. Sledil je prehod osmih tabornikov, ki so za novo rutico morali opraviti naloge na temo džungle. Najmlajši je najprej iskal ključ v različnih snoveh, ko ga je našel, pa je moral ugotoviti, kateri odpira skrinjo, v kateri ga je čakala nova MČ rutka. Novopečeni GG-ji so se morali dokopati do treh banan, ki so bile skrite na različnih mestih: prva je visela s palme, druga je bila v močvirju, tretja se je skrivala v tunelu. Novi PP pa se je preizkusil v posebnem limbu. Za uspešno opravljene naloge so si prislužili nove rutice. Po podelitvi rutic smo se posladkali, nato

pa odšli v telovadnico, kjer so se odvijali turnirji v: škarje kamen papir, pongu s platičnimi kozarčki, ping pongu, razparči se, strelastiki ... Vzdušje smo popestrili s plesom, petjem, igranjem družabnih iger in ogledom risanke, ob kateri smo si privoščili tople sendviče in otroške koktejle.

Kaja Koželjnik

Taborniki - pomemben element civilne zaščite

Foto: Matic Pandel

Pod vodstvom direktorata Evropske komisije za evropsko civilno zaščito in operacije humanitarne pomoči (ECHO) so se v septembru in decembru na dveh delovnih srečanjih projekta MaSC II zbrali evropski strokovnjaki na področju zagotavljanja zasilnih in začasnih prebivališč. Uprava RS za zaščito

in reševanje je kot predstavnika enote za postavitve zasilnih prebivališč poslala predstavnika ZTS. Cilj dogodka je bil skupno prepoznavanje problematike ob naravnih in drugih nesrečah ter priprava priporočila za nadaljnje izboljšanje pripravljenosti na področju zasilnih in začasnih prebivališč na državni in evropski ravni. Strokovnjaki z ministrstev in služb z gasilsko-reševalno-varnostnimi nalogami so bili predvsem presenečeni nad tem, da v Sloveniji največji del nalog v zvezi z zasilnimi prebivališči izvajamo taborniki in katoliški skavti. Predstavitve izkušnje taborniške pomoči pri povodnji v Železnikih, požaru stolpnice v Domžalah, žledolomu na Notranjskem, begunski situaciji ter ostalega sodelovanja s civilno zaščito, je potrdila dejstvo, da lahko tabornike zaradi dobre organizacije dela, zanesljivosti na terenu in odgovornosti do družbe v delovanje civilne zaščite uspešno vključijo tudi ostale evropske države.

Andrej Lenič

Z drsalkami po praznični Ljubljani

Taborniki Rodu jadranskih stražarjev Izola smo decembrsko soboto preživeli v prestolnici. Obiskali smo Lumpi park, kjer so nas lepo in prijazno sprejeli. Obuli smo si drsalke in se podali na led, kjer smo preizkusili svoje drsalne sposobnosti. Nekateri so drsali kot profesionalci, drugi pa so raje upoštevali rek: "Počasi se daleč pride." Pomagali smo si tudi s pingvinčki. Ko se je nad Ljubljano spustil mrak, je prišel čas za ogled praznično okrašenega mestnega jedra ter obisk prazničnega sejma. Murni in MČ-ji so se sprehodili skupaj, GG-ji pa so si okrašeno Ljubljano ogledali po vodih. Nekateri izmed njih so si izlet popestrili ob vroči čokoladi, čaju in okusnih palačinkah, drugi pa so si v dvorani Tivoli ogledali tekmo hokeja na ledu. Vsi veseli in prijetno utrujeni smo se odpravili nazaj na obalo. V taborniškem duhu smo skupaj smo preživeli lepo in sproščeno praznično soboto, ki jo bomo zagotovo ponovili.

Veronika Koradin

Foto: Veronika Koradin

Pridruži se nam na 10. Zletu zveze tabornikov Srbije in doživi taborništvo malo drugače!

ZA KOGA: GG+ (od 13 let naprej)
KDAJ: 27. 7.-5. 8. 2018
KJE: Beograd, Srbija
CENA*: 250 €
Možnost plačila v dveh obrokih!**

Prijavi se na:

<https://goo.gl/forms/HCSXeNNiLa6MxnmF2>

ali pa prijavnico poišči na naši FB strani

www.facebook.com/SLOodpravaNa10.SmotroSIS/

Kontaktna oseba: Jean Luc Burilov,
jlburilov@gmail.com / 031 561 931

*Cena vključuje: zavarovanje, prevoz, tabornino, hrano, opremo odprave (rutka, našitek in majica) in wi-fi.

**Prvi obrok 150 € do 31. 1. 2018,
drugi obrok 100 € do 30. 3. 2018.

Podkovani krap na izletu

“Kaj bi letos počeli med prazniki s PP-ji? Kaj pa če bi šli spet nekam v tujino?” Tako smo se taborniki Rodu Podkovani krap odločili, da obudimo naše tradicionalne izlete v tuja, božično okrašena mesta; tokrat v Budimpešto. In tako se je deset mladih Krapov podalo na pot. Po prihodu in začetni zmedenosti z lokalno valuto, ki ni evro, temveč forint, smo začeli raziskovati mesto. Prvi dan je bil na sporedu vzhodni del mesta, kjer smo obiskali grad Vajdahunyad, ki resnično izgleda kot nekaj, kar bi se pojavilo v Disneyjevi risanki. Poleg gradu smo obiskali tudi tradicionalne madžarske toplice Szechenyi, kjer nas je spremljal prijeten vonj žvepla, ki bogati termalno vodo. Naslednje jutro smo začeli z ogledom glavnih znamenitosti, ki jih to staro lepo mesto ponuja.

Po več kot 300 stopnicah smo se vzpeli na vrh bazilike in si ogledali mestno panoramo, opazovali menjavo straže madžarske zastave pred državnim parlamentom, si ogledali spomenik žrtvam holokavst med drugo svetovno vojno ob reki Donavi in obiskali glavno tržnico, kjer smo si privoščili tradicionalno madžarsko jed langoš. Popoldne smo si s taborniki Rašiškega rodu s pomočjo orientacije ogledali zahodni del mesta, kjer smo na progi občudovali grad Buda in Ribiško utrdbo, dan pa smo zaključili z obiskom božičnih tržnic, ki so raztresene po mestu. Tretji in zadnji dan izleta smo preživel na otoku Margaret, kjer smo tekmovali, koliko kipov lahko najdemo v desetih minutah. Zmaga gre naši Maruši, v desetih minutah je našla 30 kipov! Naš izlet se je bližal koncu, čakala nas je le še pet urna vožnja domov, med katero se je že porajalo vprašanje: “Kam pa naslednje leto?”

Petra Novljan

Foto: Vito Drolec

Tabor življenja je zapustil Ivo Jarc

V torek, 26. 12. 2017, je na svoje zadnje taborniško popotovanje odšel Ivo Jarc, eden izmed začetnikov taborništva v Domžalah. V čast nam je, da lahko njegove vrednote in prizadevanja predajamo naprej. Ivo, hvala ti za vse, kar si nam dal. Zdravo! Tvoji taborniški prijatelji.

Tam ob ognju našem si sežemo v roke ...

Rod skalnih taborov Domžale

Ivo in mladi člani, ki so ob 50. obletnici ustanovitve rodu premagali najvišji vrh Slovenije. Foto: arhiv RST

družina ŠUMAR

PIŠE: TISA RIŠE: ŠEKI

Novoletne zaobljube

NO, KAKŠNE NOVOLETNE
ZAOBLJUBE STE SI PA LETOS
ZADALI?

NA ORIENTACIJI SE NE
BOM PRITOŽEVALA.

JAZ BOM POSTAL NAJBOLJ
KUL POMOČNIK.

MIDVA SE BOVA PO DOLGEM ČASU
UDELEŽILA KAKŠNEGA
TABORNIŠKEGA TEKMOVANJA.

JAZ IMAM ŠE LANSKO
ZAOBLJUBO.

JA, KATERO?

DA IZPOLNIM
PREDLANSKO.

Mesec dni na podeželju

J. L. Carr.

Mesec dni na podeželju je pripoved avtorja J. L. Carrja, izdana leta 1980 in nominirana za Bookerjevo književno nagrado.

Zgodba opisuje spomin na kratko obdobje ostarele Londončana Toma Birkina, ki ga je leta 1920 preživel v vasi Oxgodby na severu Anglije. Spominja se umirjenega podežljskega vsakdana, razburljivega dela, toplih prijateljstev in nemoči, da bi spremenil življenje, ki ga je čakalo v Londonu.

Tom Oxgodby obišče poklicno - povabijo ga, da razkrije stensko slikarstvo, ki naj bi se skrivala pod ometom v vaški cerkvi. Spoznamo ga kot zapuščenega (pred tem se razide z ženo), jecljajočega in rahlo ciničnega veterana, ko na deževen dan v dolgem plašču stopi z vlaka in se odpravi proti cerkvi. Carr nas že na prvih straneh sooči tudi z njegovim strokovnim znanjem - Tom ob pogledu na zid določi vrsto kamnjenja, iz katerega je cerkev zgrajena, zaploska spretnim kamnosekom in si upa celo ugibati, od kod so kamen pripeljali. Na koncu doda, da je bila cerkev, kljub generičnosti, "v celoti povsem prikupna na pogled".

Tom, po deževnem in birokratsko obarvanem prihodu, takoj naslednji dan skoraj brez truda zdrse v prijetno rutino svojega novega podežljskega življenja - menjavanje intenzivnega in zanimivega dela z neobremenjenim druženjem s prikupnimi vaščani. Kathy Ellerbeck je radovedna deklica, ki Toma prva pride pogledat med delom in ga kasneje nekako vpelje v vaški vsakdan. Prepriča ga, da gre z njo v nedeljsko šolo (kjer na koncu Tom vsak vikend pazi na "problematične" otroke), njeni družini se pridruži celo pri večernih mašah. Druži se z Alice Keach, lepo vikarjevo ženo, ki ga, tako kot Kathy, občasno opazuje pri delu, vanjo se tudi zaljubi. Mossop, prijazen kmet in zvonar, pa ga s svojim opraviлом zbudi vsako nedeljo ...

Ne samo ljudem, pripovedovalec veliko pozornosti nameni tudi stenski slikarji in povsem tehničnim vidikom restavriranja le-te. Tom se bralcu pogosto pokaže kot velik strokovnjak, celo erudit, ki v delu uživa zaradi njega samega. Slika deluje kot nekakšna skrivnost, ki je vedno prisotna za kuliso idiličnega podežljskega življenja. Bralca neprestano zanima, kaj se skriva pod ometom, katerega od svetopisemskih motivov bo Tom odkril, je slika dobra ... Hkrati pa se zaveda, da odkrita skrivnost pomeni konec Tomovega dela, ter njegov odhod nazaj v London in konec zgodbe, zato je bralec stalno v precepu med branjem po straneh in počasnim vsrkavanjem podob angleškega podeželja, raziskovanjem pomenskih nians.

Pravopisna drobtin'ca

"Če bo zimovanje trajalo od 17. do 21. februarja ... a rabim dolgo ali kratko črtico vmes?" Dolgo. Predvsem pa stično. Torej brez presledkov: **17.-21. 2.** Gre za stični pomišljaj. Ta je bolj redek od stičnega vezaja.

Vezaj je krajša črtica in je navadno stična. Zapisujemo ga **namesto besede in** (celjsko-zasavsko območje), pri **sklanjanju kratic** (WOSM-a) in pri **podrednih zloženkah** (10-odstotna rast).

Pomišljaj je daljša črtica in je navadno nestična. Uporabljamo ga za **ločevanje misli ali besed** v stavkih ter za vrinjene stavke (27. II. - torej pred dobrim mesecem - smo prejeli visoko priznanje. Na podelitev so šli vsi - Jasna, ULS, Blaž, Burič.).

Stični vezaj uporabljamo le namesto predložnega para **od/do**.

Wire To Wire

Razorlight

Dm C G
 Dm C G
 What is love but the strangest of feelings?
 Dm C G
 A sin you swallow for the rest of your life?
 Dm C G
 You've been looking for someone to believe in,
 Dm C Dm
 to love you, until your eyes run dry.

Dm C G
 Dm C G
 She lives on disillusion road,
 Dm C G
 we go where the wild blood flows.
 Dm C G
 On our bodies we share the same scar,
 Dm C Dm
 love me, wherever you are.

Dm C G
 Dm C G
 How do you love with fate full of rust?
 Dm C G
 How do you turn what the savage take?
 Dm C G
 You've been looking for someone you can trust,
 Dm C Dm
 to love you, again and again.

Dm C G
 Dm C G
 How do you love in a house without feelings?
 Dm C G
 How do you turn what that savage take?
 Dm C G
 I've been looking for someone to believe in,
 Dm C Dm
 love me, again and again.

Dm C G
 Dm C G
 She lives by disillusion close,
 Dm C G
 we go where the wild blood flows.
 Dm C G
 On our bodies, we share the same scar...
 Dm C Dm

Dm C G
 Dm C G
 How do you love on a night without feelings?
 Dm C G
 She says: "Love, I hear sound, I see fury."
 Dm C G
 She says: "Love's not a hostile condition."
 Dm C Dm
 Love me, wherever you are.
 Dm C Dm
 Love me, wherever you are.
 Dm C Dm
 Love me, wherever you are.
 Dm C Dm
 ... wherever you are.

12.–14. januar	Specialistični tečaj prve pomoči	taborniško izobraževanje
12.–14. januar	Srečanje tečajnikov vodniškega tečaja MZT	taborniško izobraževanje

20. januar	7. prvenstvo u igri Človek, ne jezi se	zabauno tekmovanje
	Kje: OŠ Cerkno	MČ, GG, PP, RR, grče
	Rok prijav: 13. 1.	Cena: 5 €/tekmovalec
	Več na www.rajcerkno.si/cnjs .	Rod aragonitnih ježkov Cerkno

26.–27. januar	20. ZOT – Zimsko orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Kje: OŠ bratov Polančičev Maribor	GG, PP, RR, grče
	Rok prijav: 12. 1., nato 22. 1.	Cena: 50 €/ekipo, nato 60 €
	Več na zot.rutka.net .	Rod XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor

8.–11. februar	Megamodul	taborniško izobraževanje
	Kje: Zapotok nad Igom	14+ let
	Več na Stenčasu, meni Izobraževanje, podmeni Megamodul.	Zueza tabornikov Slovenije

Malo osvežitve u tej uročini. Foto: Pina Maja Bulc

Pazi, kepa! Foto: Tilen Komel

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Avada kedavra! Foto: Martin Gulin

Poglejte, je to Superman? Foto: Petra Nouljan

Pauza, čas za malico. Foto: Žiga Debevc

SKAVT PETER

Več informacij na Stenčasul
rok: 1. 2. 2018

Iščemo
najboljšo
taborniško
akcijo
2017.

**PRIJAVI
SVOJO!**

